

KOOSTÖÖ TABEL

SEIS 03.12.2021

Antsla valla üldplaneeringu kohta laekunud ettepanekud ja vallapoolne seisukoht ettepanekute kohta.

SISUKORD

MINISTEERIUMID	3
Maaeluministeerium	3
Rahandusministeerium.....	7
Keskkonnaministeerium	11
Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium.....	12
AMETID	12
Terviseamet	13
Keskkonnaamet	16
Maa-amet	39
Põllumajandus- ja Toiduamet.....	51
Transpordiamet	53
Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet	60
Muinsuskaitseamet.....	61
Päästeamet	62
OMAVALITSUSED	63
VALGA VALLAVALITSUS	63
TARISTU JA AVALIKE TEENUSTE VALDAJAD	66
AS Eesti Raudtee	66
Elering AS	68
AS Võru Vesi	69
ETTEVÕTTED JM ASUTUSED.....	70
Riigimetsa Majandamise Keskus.....	70

KOHALIKUD MAAOMANIKUD JA HUVIGRUPID	73
Eraisik P. Pärn	73
Visela	73
EELK Urvaste Püha Urbanuse Kogudus	74
Eestimaa Roheliste Antsla piirkond	75
Eraisik Airi Hallik-Konnula	78
MTÜ Kaikamäe ja Urvaste Külade Selts	79
Eraisik R. Proos.....	80

Nr	Osapool	Kirja kuupäev ja nr	Ettepanek Ettepanekuid on vajadusel lühendatud.	Omavalitsuse seisukoht
	MINISTEERIUMID			
1.	Maaeluministeerium	EELNÕU/ES-KIIS 8.11.2021 nr 4.1-5/1784-1	Nõustume üldplaneeringu ja KSH aruande eelnõus toodud põhimõtetega ja leiame, et need on piisavad üldplaneeringus valla territooriumi ruumilise arengu põhimõtete ja suundumuste määratlemiseks. Keskendudes eelkõige väärtusliku põllumajandusmaaga seotud temaatikale, esitame oma seisukohad kooskõlas Riigikogu menetluses oleva väärtuslikku põllumajandusmaad käsitlevas seaduse eelnõus toodud põhimõtetega. Oleme arvamusel, et koostatavas üldplaneeringus ning selle elluviimisel tuleks vältida võimalikke vastuolusid seadusest tulenevate normidega ja soovime väärtuslike põllumajandusmaade määramisel ning kaitse- ja kasutustingimuste seadmisel lähtuda seaduse eelnõus sätestatud põhimõtetest. Maaeluministeerium analüüsis Antsla valla üldplaneeringuga määratavate väärtuslike põllumajandusmaade kaardikihti ja võrdles saadud tulemit Põllumajandusuuringute Keskuse poolt koostatud põllumajandusmaa massiive, seal hulgas eelduslikult väärtuslike põllumajandusmaid, kajastava kaardikihi andmetega. Meie poolt tehtud analüüsi tulemusena selgus, et Põllumajandusuuringute Keskuse poolt koostatud kaardikihi (2017. a seisuga) alusel peaks olema vallas väärtuslikke põllumajandusmaid u 11 300 hektarit.	Võtame teadmiseks.

		Üldplaneeringuga kavandatakse määrata väärtuslikuks põllumajandusmaaks u 10 400 hektari ulatuses põllumajandusmaa massiive ehk 900 hektari võrra (8%) võrra vähem. Analüüsinud nõ väärtuslike põllumajandusmaade hulgast välja arvatud maa-alasid, saab tõdeda, et üldjuhul on need metsastunud või võsastunud ning eeldatavasti ka aktiivse põllumajandusliku kasutusega (maad ei ole arvel PRIA põllumajandustoe- tuste ja põllumassiivide registris). Maaeluministerium on nõus KSH hindaja seisukohtade ja järeldusega. Maaeluministerium on seisukohal, et üldplaneeringu eelnõu seletuskirja jaotises 3.1 „Üldised ehitustingimused“, jaotises 4.6 „Väärtuslik põllumajandusmaa“ ja jaotises 5.3 „Taastuvenergeetika“ märgitud tingimused ja põhimõtted väärtusliku põllumajandusmaa säilimiseks on üldises vastavuses väärtuslikku põllumajandusmaad käsitlevas seaduse eelnõus toodud eesmärgi ja põhimõtetele. Need on veenvad ning nende rakendamise korral on Antsla valla üldplaneeringuga määratud väärtuslikud põllumajandusmaad kaitstud.	
		Siiski palume üldplaneeringu koostajatel pöörata tähelepanu meie arvates olulistele asjaoludele, mis võivad hakata tulevikus mõjutama üldplaneeringu elluviimist: 1.Seletuskirja eelnõu jaotisest 3.4 „Maakasutuse juhtotstarbed“ ja tabelist 2 „Maa-ala juhtotstarvete ja katastriüksuse sihtotstarvete omavahelised seosed“ nähtub, et hajaasustusalade kohta üldjuhul juhtotstarbeid ei määrata. Samas on märgitud, et väljaspool määratud juhtotstarbega maa-alasid jätkub senine maakasutus ning siht- ja kasutusotstarbe muutmine on võimalik, kui	Selgitame, et väärtuslikel põllumajandusmaadel ei ole mõistlik maakasutuse juhtotstarvet määrata, kuna seal peavad säilima pindlikud ja asukohapõhiseid kaalutlusi võimaldavad otsused. Täna ei ole Antsla vallas probleemiks, et väärtuslikke põllumajandusmaasid soovitakse massiliselt muul otstarbel kasutusele võtta. Seega on mõistlik reguleerida nii palju kui vajalik ja nii vähe kui võimalik.

		see on kooskõlas ruumilise arengu põhimõtetega ja järgib alale seatud tingimusi. Peame vajalikuks teavitada, et seaduse eelnõu § 3 punktiga 3 kavandatakse täiendada planeerimisseaduse § 75 lõikega 5, mille kohaselt tuleb määrata väärtuslikule põllumajandusmaale põllumajandusmaa sihtotstarbelist kasutamist tagav maakasutuse juhtotstarve. Väärtuslike põllumajandusmaade kaitsel on maakasutusküsimuste hilisemal käsitlemisel oluline mõju. Sellest tulenevalt on Maaeluministeerium seisukohal, et üldplaneeringuga tuleks määrata väärtusliku põllumajandusmaa kohta põllumajandusmaa sihtotstarbelist kasutust tagav maakasutuse juhtotstarve. See annaks nii kohaliku omavalitsuse üksusele kui ka riigile suurema kindluse, et üldplaneeringuga määratavad väärtuslikud põllumajandusmaad saavad ajatu kaitse ning nende võimalik hõlmamine muul otstarbel oleks minimeeritud.	Hajaasustus, kus põllumajandusmaad (sh väärtuslikud põllumajandusmaad) valdavalt paiknevad, on üldplaneeringutes üldjuhul maakasutuse juhtotstarvetega katmata. Ot-sused maakasutuse ja ehitustegevuse kohta tehakse igakordse kaalutlusena arvestades ÜP-s seatud tingimusi, sh tingimusi väärtuslikel põllumajandusmaadel. Hajaasustuses, kus valdavalt on tegemist maatulundusmaadega, on üldine suund tüüpilise maalise asustuse tagamine, st et üksikud hajali talud paikevad põldude ning metsade vahel. ÜP-s on antud üldised reeglid, kuidas sellist asustumustrit ka edaspidi tagada. Antsla vallas, kui väheneva rahvastikuga piirkonnas, on mõistlik ÜP-ga seada võimalikult vähe reegleid, kuna iga võimalik uus arendus võib kaaluda üle teatud varem kaardistatud väärtused. KOV-il peab säilima võimalus igakordselt kaaluda, kas antud asukohas on mõistlikum säilitada väärtuslike põllumajandusmaid vms uusi arenguid võimaldav tegevus. Need toimingud peaksid olema võimalikult paindlikud ja vähese bürokraatiaga. Maakasutuse mittemääramine väärtuslikel põllumajandusmaadel toetab seda lähene-mist.
		2. Üldplaneeringuga on kavandatud väärtuslike põllumajandusmaade hulgast välja arvata ka rida metsade vahel paiknevaid põllumajandusmaa massiive. Maaeluministeerium on seisukohal, et põllumajandusmaade võsastumist tuleks vältida ja hoida need avatuna, sest	Oleme väärtuslike põllumajandusmaade kihti ÜP raames valla ning teiste huvigruppide vajaduste alusel täiendanud ning seda vastavalt muutnud. Märkime, et kaardikihi täpsus ning kasutatavus eeldab selle info

			põllumajandusmaastik pakub metsarikastele piirkondadele teistsugust liigirikkust ja seda tuleb soodustada. See on ka üks Euroopa ühise põllumajanduspoliitika uue perioodi eesmärkidest ning põllumajandusmaade metsastamine kindlasti seda eesmärki ei toeta. Mo-saiikne maastik, kus avatud alad vahelduvad met-saaladega, on elurikkuse säilitamiseks oluline meetod. Põllumajandusmaade metsastamisel kaovad avatud maastiku liigid, kes pakuvad põllumeestele vajalikke ökosüsteemi teenuseid (tolmeldamine, kahjuritõrje jne). Kuna Eestis on metsamaad võrreldes põllumajandusmaaga märgatavalt rohkem, siis on oluline tagada elupaigad ja levikukoridorid just avatud maastikualade liikidele. Olukorra nõ tagasipööramine ehk metsa muutmise põllumajandusmaaks on suure ressursikuluga, sest kasutatakse fossiilseid kütuseid, ja olulise keskkonnamõjuga tegevus. Hooldatud rohumaadel seotakse ja talletatakse mulda orgaanilist süsinikku, mis samuti toetab kliimaeesmärkide saavutamist, kuid on lisaks oluline ka avamaastike liigirikkuse jaoks.	oluliselt täpsemat kohapõhist läbitöötamist, kui soovitakse sellele valdkonnale olulisi kitsendavaid tingimusi seada. ÜP raames on väärtuslike põllumajandusmaade hulgast välja jäetud need metsade vahel paiknevad põllumassiivid, mille põllumajanduslik kasutus pole kas tõenäoline (nt raskesti ligipääsetav) või ei ole majanduslikult otstarbekas. Kuulumine väärtuslike põllumajandusmaade hulka iseenesest ei taga põllumajandusmaa kasutamist, vaid selle tagab maaomaniku huvi maad kasutada. Üldjuhul ei ole tegemist põllumajandusmaa metsastamisega, vaid loodusliku protsessina toimuva metsastumisega, kui põllumajandusmaad enam ei harita. ÜP raames on mõistlik jätta väärtuslike põllumajandusmaade infokiht ajas muutuvaks ning paindlikuks, et vajalikke otsuseid saaks tulevikus teha asukohapõhiselt.
		LÄHTESEISUKOHAD 02.10.2020 nr 4.1-5/2065-1	Teatame, et Maaeluministeeriumis välja töötatud väärtuslikku põllumajandusmaad käsitlev seaduse eelnõu (edaspidi selles kirjas seaduse eelnõu) edastati 18. juunil 2020 Vabariigi Valitsusele ning loodetavasti jõuab see sügisel Riigikogu menetlusse. Seaduse eelnõu on eelnõude infosüsteemi EIS kaudu kättesaadav aadressil http://eelnoud.valitsus.ee (toimik nr 20- 0226). Selleks, et tagada üldplaneeringus väärtuslike põllumajandusmaade ja nende kaitse- ja kasutustingimuste osas selline lõpptulemus, mis ei erineks seaduse eelnõus kavandatust, soovime lähtuda selles eelnõus kavandatud mõistetest ja põhimõtetest.	Teadmiseks võetud.

			Üldplaneeringu lähteseisukohtades ja KSH väljatöötamise kavatsuse peatükis 6 „Seos strateegiliste arengudokumentidega“ on toodud seosed üleriigilise planeeringuga „Eesti 2030+“. Peame oluliseks, et üldplaneeringu koostamisel järgitakse üleriigilise planeeringu „Eesti 2030+“ jaotises 3.2.3 „Elukeskkonnakvaliteet“ märgitud põhimõtet, et ehitustegevuse kavandamisel tuleb vältida tiheasustuse kandumist väärtuslikele aladele (kaitsealad, rohevõrgustiku tuumalad ja koridorid, väärtuslikud põllumajandusmaad jms).	Arvestame märkusega üldplaneeringu koostamisel.
			Üldplaneeringut käsitlevates dokumentides on kasutatud mõisteid „väärtuslik põllumajandusmaa“ ja „väärtuslik põllumaa“. Juhime tähelepanu, et seaduse eelnõu kohane mõiste on „väärtuslik põllumajandusmaa“. Samas võib looduskaitseseaduse § 4 lõike 7 kohaselt kohaliku omavalitsuse tasandil kaitstavaks loodusobjektiks olla muu hulgas väärtuslik põllumaa. Lähtuvalt sellest tuleks üldplaneeringut käsitlevates dokumentides neid mõisteid täpsustada või ühtlustada.	Arvestame tähelepanujuhtimisega ja edaspidises kasutame mõistet „väärtuslik põllumajandusmaa“. Lähteseisukohtades ja KSH VTK ja Lisa 2 dokumentides on vastavad parandused sisse viidud.
2.	Rahandusministeerium	LÄHTESEISUKOHAD 09.10.2020 nr 14-11/5997-3	Peatükis 5 on esitatud ülevaade eeldatavast keskkonnamõjust. Juhime tähelepanu, et vastavalt PlanS § 4 lõike 2 punktile 5 tuleb kohalikul omavalitsusel tagada, et üldplaneeringu koostamisel hinnatakse selle elluviimisega kaasnevaid asjakohaseid kultuurilisi, sotsiaalseid, looduskeskkonnale ning ka majanduskeskkonnale avalduvaid mõjusid.	ÜP LS ja KSH VTK dokumendis on toodud, et mõjude hindamise tegelik ulatus sõltub kavandatava tegevuse iseloomust ning seda täpsustatakse ÜP koostamise käigus. Samuti võib ÜP koostamise käigus lisanduda mõjusid, mida põhjendatud vajaduse korral täiendavalt hinnatakse.
			Peatükis 6 on esitatud seosed strateegiliste dokumentidega, mille põhimõtted peavad kajastuma üldplaneeringu lahenduses. PlanS §-s 11 on sätestatud teabe piisavuse põhimõte, mille kohaselt planeerimisalase tegevuse korraldaja peab planeerimisel arvesse võtma asjakohaseid ruumilist arengut mõjutavaid strateegiaid, riskianalüüse, kehtivaid planeeringuid, arengukavasid	Teadmiseks võetud.

			ning teisi ruumilist arengut mõjutavaid dokumente ja muud asjakohast teavet. Planeerimisseaduse teises peatükis toodud oluliste põhimõtete rakendamisest on põhjalikumalt kirjutatud juhendmaterjalis „Planeerimise põhimõtete rakendamine“, mis on kättesaadav aadressilt https://planeerimine.ee/static/sites/2/planeerimise-pohimotted_2016.pdf .	
			Juhime tähelepanu, et üldplaneeringu kui kohaliku omavalitsuse ruumilise arengu kõige olulisema alusdokumendi koostamisel on asjakohane käsitleda kaasava elukeskkonna kavandamise vajadust ehk ligipääsetavust. Seda nii tasakaalustatud tervikliku elukeskkonna planeerimise kui ka elukondliku kinnisvara ehitamise ja kohandamise seisukohast. Ligipääsetavuse nõuded on kehtestatud ehitusseadustiku alusel antud ettevõtlus- ja infotehnoloogiainistri määrusega nr 28 „Puudega inimeste erivajadustest tulenevad nõuded ehitisele“ (vastu võetud 29.05.2018). Täiendav teave on leitav veebilehelt planeerimine.ee , sh juhend „Kõiki kaasava elukeskkonna kavandamine ja loomine“.	Arvestame nimetatud dokumentidega planeeringu koostamisel, pidades silmas ÜP täpsusastet.
			Seoses kahanemisega kohanemise temaatikaga juhime tähelepanu vajadusele kaaluda võimalusi elamute renoveerimise ja elamumajanduse suunamiseks läbi üldplaneeringu. Näiteks, millistes piirkondades korruselamute rekonstrueerimine toetab valla ruumilise arengu perspektiivseid suundi.	Kaalume ettepanekut planeeringu koostamisel.
			Palume arvestada: PlanS § 55 lõige 2 sätestab, et maakonnaplaneering on üldplaneeringu koostamise alus. Riigihalduse minister kehtestas 13.04.2018 käskkirjaga nr 1.1-4/81 maakonnaplaneeringu Võru maakonnas Antsla vallas, Rõuge vallas, Võru linnas ning osaliselt Setomaa vallas ja Võru	Arvestame nimetatud dokumentidega planeeringu koostamisel.

			vallas. Antsla valla üldplaneeringu koostamise aluseks olev Võru maakonnaplaneering 2030+ on kättesaadav aadressil https://maakonnaplaneering.ee/vorumaaplaneering. Üldplaneeringu koostamisel palume kasutada juhendit „Nõuandeid üldplaneeringu koostamiseks”, mis on kättesaadav aadressilt https://planeerimine.ee/seadus-ja-juhendid/yp-noustik/. Soovitame kasutada juhendis toodud mõisteid. Üldplaneeringu koostamist toetavad vajalikud materjalid on koondatud veebilehel www.planeerimine.ee alamteemana „Üldplaneeringute koostamine 2019-2020” https://planeerimine.ee/yldplaneering/. Palume arvestada vajadusega kohandada üldplaneeringu lahenduse kaudu asustust, elukeskkonda ja taristut sobivaks kahanevale ja vananevale elanikkonnale. Üldplaneeringu koostamisel soovitame kasutada juhendmaterjali „Suunised kahanevate piirkondade säästlikuks ruumiliseks planeerimiseks”, mis on kättesaadav aadressil https://planeerimine.ee/seadus-ja-juhendid/kahaneva-asustusega-piirkond/. Maakonnaplaneeringus toodud rohelse võrgustiku paiknemise ja kasutustingimuste täpsustamisel palume kasutada Keskkonnaagentuuri tellimusel valminud juhendmaterjali „Rohevõrgustiku planeerimisjuhend”, mis on kättesaadav aadressil https://www.keskkonnaagentuur.ee/sites/default/files/rohevõrgustiku-planeerimisjuhend_20-04-18.pdf. Asulate olukorda väljaspool keskustlinnu kirjeldab „Eesti väikeasulate uuring”, mis teeb ettepanekud väikeasulate elujõu hoidmiseks nii riigi kui ka kohaliku omavalitsuse tasandil. Uuring pakub asustusüksuste tasemel	
--	--	--	--	--

		üleriigiliselt võrreldavaid alusandmeid, mis on vajalikud asustuse arengu täpsustamiseks linnade ja valdade üldplaneeringutes ning teistes arengudokumentides. Uuring on kättesaadav aadressil https://planeerimine.ee/2019/03/eesti-vaikeasulate-uuring/. Üldplaneeringute koostamist toetavate üldplaneeringu töötubade info ja seni toimunud töötubade materjalid, sh teoreetilis-praktiliste töötubade salvestused, on kättesaadavad aadressil https://planeerimine.ee/yldplaneering/yldplaneeringu-tootoad/. Palume üldplaneeringu vormistamisel ja ülesehitamisel juhinduda riigihalduse ministri 17.10.2019 määrusest nr 50 „Planeeringu vormistamisele ja ülesehitusele esitatavad nõuded”. Määruse § 7 lõikest 2 tulenevalt peab enne määruse jõustumist algatatud, kuid määruse jõustumise ajal veel kehtestamata üldplaneering selle kehtestamisel alates 2020. aasta 1. maist vastama määruse nõuetele.	
		Ettevaatavalt selgitan, et üldplaneeringule heakskiidu andmise otsustamisel on oluline, et üldplaneeringu materjalidest selguks üheselt mõistetavalt ja konkreetselt, kas üldplaneeringuga tehakse ettepanek maakonnaplaneeringu täpsustamiseks ja/või muutmiseks, millises ulatuses ning millised on kummalgi juhul põhjendused ja kaalutluse käik. Maakonnaplaneeringu täpsustamise ja/või muutmise ettepaneku tegemise vajaduse selgudes palume võimalikult vara alustada koostööd Rahandusministeeriumi regionaalhalduse osakonna (REHO) Võru talitusega, et ettepaneku sisulist külge saaks hinnata enne kui üldplaneering on esitatud heakskiitmiseks. Ettepaneku kohta seisukoha võtmiseks esitada REHO Võru talitusele, lisaks tekstilisele materjalile, ka üldplaneeringu temaatiline vektorkiht (või kihid), mis ei	Teadmiseks võetud.

			pea vastama vormistusnõuete määrusele.	
3.	Keskkonnaministeerium	LÄHTESEISUKOHAD 22.10.2020 nr 7-15/20/4045-3	Palume üldplaneeringu koostamisel ja keskkonnamõju strateegilisel hindamisel arvestada teie haldusterritooriumil esineda võivate üleujutusohutudega ning kliimamuutustega kaasnevate võimalike riskidega (veetaseme tõusust ja sademete rohkusest tingitud üleujutuste võimendumine, tormide tugevnemine ja sagenemine, ranna- ja kaldaerosiooni kiirenemine, maalihkete esinemine ning linnaliste asumite soojussaarte efekt) ja nende maandamise võimalustega. Soovitame tutvuda Vabariigi Valitsuse poolt kinnitatud üleujutusega seotud riskide maandamiskavaga (kättesaadav aadressil https://www.envir.ee/et/uleujutused) ja kliimamuutustega kohanemise arengukavaga (kättesaadav aadressil https://www.envir.ee/et/eesmargid-tegevused/kliima/eesti-tegevused/kliimamuutustega-kohanemise-arengukava).	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel, arvestades üldplaneeringu ja selle KSH ülesandeid ja täpsusastet. Üldplaneeringuga on võimalik ette näha meetmed erinevate veevaldkondade teemadega tegelemiseks ning vajadustega arvestamiseks.
			Palume üldplaneeringus arvestada ka Keskkonnaministeeriumi poolt 2018. a tellitud kombineeritud sademevee strateegiaga. Strateegia punktis 2.3.1 on toodud nimekiri tegevustest, mis peaksid sademevee süsteemide osas saama lahenduse üldplaneeringu koostamise käigus. Näiteks olemasolevate ja planeeritavate põhi-veejuhtmete asukohad; valgalade kaupa sademevee hulk, äravoolu reguleerimise vajadus ja vajalikud ehitised; sademevee hulgast ja ärajuhtimise võimalustest seatavad piirangud ehitamisele ja maakasutusele; põhi-veejuhtmetel paiknevate sademevee puhastite asukohad ja arvestuslikud sademeveeuputuse korduvused ja uputusala piirid jms. Strateegia on kättesaadav Keskkonnaministeeriumi kodulehel: https://www.envir.ee/sites/default/files/1_sk_7.11.2018_0.pdf .	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel, arvestades üldplaneeringu ja selle KSH ülesandeid ja täpsusastet.

			Teeme ettepaneku peatükis 8.2. toodud tabelisse, milles on märgitud asutused, kellega Antsla Vallavalitsus teeb üldplaneeringu koostamisel koostööd, lisada Keskkonnaministeeriumi puhul koostöö eesmärgiks ka „välisõhu saaste ja müraga seotud teemad“.	Ettepanekuga on arvestatud.
4.	Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium	LÄHTESEISUKOHAD 01.10.2020 nr 1.10-17/2020/5428-5	Soovite Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi (MKM) ettepanekuid Antsla valla üldplaneeringule ja keskkonnamõju strateegilisele hindamisele. MKM haldusala ametid, kelle ettepanekuid te samuti soovisite, on need saatnud otse Antsla Vallavalitsusele. Palume arvestada Lennuameti 04.09.2020. a kirjas nr 4.6-8/20/3726-2, Maanteeameti 25.09.2020. a kirjas nr 15-2/20/41033-3 ning Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti (TTJA) 18.09.2019. a kirjas nr 16-6/18/2861-006 tehtud ettepanekutega. Lisaks on Antsla valla üldplaneeringu lähteseisukohtades ja KSH väljatöötamise kavatsuses välja toodud, et kavandatakse raudteepeatused koos parklatega nii autodele kui ka jalgratastele ning ühendatakse need teedevõrgu, sh kergliiklusteede kaudu elamualadega. Tegemist saab olla ainult perspektiivsete aladega. Raudteepeatused koos parklatega autodele ja jalgratastele on mõistlik rajada ainult siis, kui on olemas otsus raudtee renoveerimiseks. Taastuvenergia (bio- ja päikeseenergia) teemad on üldplaneeringus käsitletud, mis on antud vallas kõige potentsiaalsemad. MKMil selles osas lisaettepanekud puuduvad.	Teadmiseks võetud. Raudteega seotud perspektiivse taristu osas teeme koostööd AS Eesti Raudteega.
	AMETID			

5. Terviseamet	LÄHTESEISUKOHAD 09.09.2020 nr 9.3 1/20/7775-3	Joogivee kvaliteet Lähtuvalt veeseadusest § 148 lg 1 on veehaarde sanitaarkaitseala joogivee võtmiseks või joogivee tootmiseks kasutatavat veehaaret ümbritsev maa-või veeala, kus vee kvaliteedi halvenemise vältimiseks ja veehaarde ehitiste kaitsmiseks on tegevust piiratud. Sellest tulenevalt tuleks vältida ehitiste planeerimist veehaarde sanitaarkaitsealadele. Salvkaevude reostustundlikkuse tõttu ei soovita amet uute salvkaevude rajamist joogiveeallikadena.	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel, arvestades ÜP ülesandeid ning täpsusastet. ÜP KSH ühe väljundina määratakse nõuded ja tingimused, millega üldplaneeringule järgnevates planeerimise etappides tegevuse kavandamisel arvestada, et tagada kvaliteetne joogivesi.
		Müra Välisõhus levivat müra reguleerib atmosfääriõhu kaitse seadus ja müra normtasemed on kehtestatud lähtuvalt sama seaduse § 56 lg 4 keskkonnaministri 16.12.2016 määrusega nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ (edaspidi KeM määrus nr 71), mis jõustus 01.02.2017. Elamutes ja ühiskasutusega hoonetes ei tohi müratasemed ületada sotsiaalministri 04.03.2002 määruses nr 42 „Müra normtasemed elu- ja puhkealal, elamutes ning ühiskasutusega hoonetes ja mürataseme mõõtmise meetodid“ kehtestatud normtasemeid. Vastavalt vajadusele tuleb kasutada müravastaseid meetmeid lähtudes muuhulgas EVS 842:2003 „Ehitiste heliisolatsiooninõuded. Kaitse müra eest.“.	Teadmiseks võetud. ÜP KSH ühe väljundina määratakse nõuded ja tingimused, millega üldplaneeringule järgnevates planeerimise etappides tegevuse kavandamisel arvestada, et tagada vastavus kehtestatud müra normtasemetele.
		Müra-ja saastetundlikud objektid Hinnata uute sotsiaalobjektide (haridusasutused, tervishoiu-ja sotsiaalhoolekande asutused) vajadust Antsla	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel, arvestades ÜP täpsusastet.

			vallas ning seda, millised piirkonnad ja keskkonnatingimused sobivad objektide rajamiseks. Võimalusel märkida sobivad piirkonnad üldplaneeringu joonistele.	
			Liikluse negatiivsed mõjud Liiklusega võivad kaasneda nii müra, vibratsioon kui ka õhusaaste. Üldplaneeringu puhul arvestada olemasolevate ja planeeritavate suuremate teedega, paigutades uued elamualad neist piisavalt kaugemale, tagamaks müra- ja vibratsioonialade välisõhus KeM määruses nr 71 toodud normtasemetele vastavus. Amet ei soovita müra- ja saastetundlike objektide (elamud, mänguväljakud, lasteasutused, koolid, hooldekodud) planeerimist tiheda liikluskärgedega teede lähedusse. Uute teede projekteerimisel arvestada liiklusest tulenevate negatiivsete mõjudega ning sellega, et tagatud oleksid kehtivad müra-, õhusaaste ja vibratsiooni normid.	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel, arvestades ÜP täpsusastet.
			Tootmistegevuse negatiivsed mõjud Tootmistegevusega võib kaasneda müra, vibratsioon ja õhusaaste. Enamasti on tekkivat müra keeruline hinnata. Müra muutlik iseloom võib müraallika lähipiirkonnas elavatele inimestele põhjustada häiringuid ka siis, kui tööstusmüra vastab KeM määruses nr 71 toodud normtasemetele. Amet soovib uute objektide planeerimisel ennetada mainitud olukordade teket ning vältida tootmisalade ja müra- ja vibratsioonialade (eeskätt elamualade) kõrval planeerimist. Elamu- ja tööstusala vahel tuleks planeerida piisav puhverala, mis leevendaks tootmisest põhjustatud negatiivseid mõjusid ning tagaks elamualal normeeritud müra- ja välisõhu saastatuse tasemed. Õhusaaste puhul peab arvestama mitmest saasteallikast tuleneva võimaliku koosmõjuga.	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel, arvestades üldplaneeringu ülesandeid ja täpsusastet. Arvestame üldplaneeringu koostamisel maakasutuse, objektide, uute teede jms asukoha planeerimisel olemasolevast keskkonnast ning kavandatavast lahendusest tulenevate võimalike negatiivsete mõjudega. Tööstus- ja tootmisalade planeerimisel lähutakse asjaolust, et tööstusest/tootmisest tulenev oluline negatiivne mõju inimestele peab olema välistatud. ÜP raames on võimalik määrata, milline peab olema konkreetne vahemaa elamuala ja tööstus-/tootmisala vahel, sest tootmistegevused on väga erinevad ning omavad väga erinevat

				mürataset. Võimalik kaasnev keskkonnamõju ning mõju ulatus sõltub konkreetsetest planeeritavatest tegevustest, mis selguvad üldplaneeringu elluviimisel. Nendele tegevustele seatakse tingimused ja hinnatakse tegevuste elluviimisega kaasnevat mõju arenduse järgmistes etappides (detailplaneeringu koostamine, loamenetlus vms). ÜP KSH väljundina määratakse nõuded ja tingimused, millega ÜP-le järgnevatel etappides arvestada, et mõju elamualadele oleks väheoluline.
			Radoon Elamutes ning ühiskasutusega hoonetes võib radoon põhjustada olulist riski tervisele. Aladel, kus on teada, et radoonisisaldus pinnaseõhus ületab lubatud piirväärtuse (50 kBq/m³), tuleb elamute, olme- ja teiste samotstarbeliste hoonete projekteerimisel eelnevalt teha detailsemad radoonialased uuringud. Tähelepanu tuleb pöörata asjaolule, et radoonisisaldus ei ole pinnases ühtlaselt jaotunud. Seega võib madala radooniriskiga piirkonnas esineda kõrge radoonitasemega alasid. Seetõttu tuleks enne hoone ehitamist planeeritaval maalal teostada radoonitasemete mõõtmised. Vajadusel tuleb ehitamisel rakendada radoonikaitse meetmeid (EVS 840:2017 „Juhised radoonikaitse meetmete kasutamiseks uutes ja olemasolevates hoonetes“). Sellega välditakse majade siseõhu rikastumist radooniga üle lubatud piiri (200 Bq/m³).	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel, arvestades üldplaneeringu ülesandeid ja täpsusastet. ÜP koostamisel ja selle KSH läbiviimisel käsitletakse kiirgusohutust lähtudes ÜP ülesannetest ja täpsustastmest. ÜP KSH läbiviimisel täpsustatakse võimalikke probleeme seoses pinnase radoonisisaldusega. Vastavalt olemasolevate andmete täpsusele, tuuakse radooni osas välja teadaolevad probleemid piirkonnad ning piirkonnad, mis vajavad täiendavat uurimist. KSH väljundina määratakse tingimused, millega tuleb radooniriskiga piirkonnades arenduse järgmistes etappides arvestada. Ruumide siseõhu radoonisisalduse analüüsimine ja hindamine ei ole ÜP KSH ülesanne.
			Valgusreostus	

			Uute kergliiklusteede planeerimisel arvestada võimaliku valgusreostusega ja vajadusel kavandada leevendavaid meetmeid.	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel, arvestades ÜP täpsusastet.
			Puhveralad Puhverala võib olla kõrghaljastusega haljasala, äri-või muu müra suhtes mittetundlike hoonete ala. Ühtlasi tuleb arvestada, et ühe-või kaherealine kõrghaljastus ei oma puhveralana müra vähendamisel praktilist väärtust, vaid on pigem visuaalse leevenduseefektiga. Müra vähendamise eesmärgil rajatav kõrghaljastus peaks müra leevendava efekti tagamiseks olema vähemalt 30-50 meetri laiune.	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel.
			Kaitsevööndid Tervist toetava ja parendava elukeskkonna loomisel soovitakse lähtuda põhimõttest, et kaitsevöönditesse (riigimaanteed, raudteed, kohalikud teed, elektriliinid jne) ei planeeritaks uusi elamuid ega sotsiaalobjekte. Tähelepanu tuleb pöörata ka võimalikele perspektiivsetele teedele ning nende kaitsevöönditele.	Arvestame võimalusel ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel.
6.	Keskkonnaamet	EELNÕU/ES-KIIS 9.11.2021 nr 6-5/21/20454-2	I. Looduskaitse ja ehituskeeluvöönd 1.1 Kohaliku tasandi kultuuripärand. Teeme ettepaneku võtta kohaliku kaitse alla kõik vallas asuvad ristipuud ja ristimetsad. Ristipuude kaitse alla võtmise eesmärgiks on ristipuude säilimine Antsla valla teede ääres (vältimaks puude mahavõtmist nt metsategemisel või tee laiendamisel). Antsla valla teedel on paljudes kohtades säilinud ristipuud või -puudegrupid. Ristipuu all mõistetakse teeäärset suuremat puud või üksikut puud ristimetsas, mille tüvesse lõikavad matuselised teel kalmistule ristimärgi. Ristipuud on osa kohaliku kogukonna matusekombestikust ka tänapäeval.	1.1. Üldjuhul on Eestis ristimetsad ja -puud võetud kaitse alla kultuurimälestistena - ajalooliste looduslike pühapaikadena (nt Piirivariku ristimets Antsla vallas). Teadaolevad ristipuud on ÜP joonisel kohaliku tasandi kultuuripärandi objektidena (pärandkultuuriobjektid) ja nende kaitse peamine viis on omanikuhoid. Leiame, et puudub vajadus ristipuude ümber LKS mõttes kohalike kaitsealade moodustamiseks, kuna nende tähtsus on enamasti lokaalne.

			Planeeringuga saab teha ettepaneku ristipuude kohaliku kaitse alla võtmiseks looduskaitseseaduse (LKS) § 43 ja § 44 mõistes. Kohalik kaitse ristipuude puhul peab tähendama metsamajandamise keeldu (v.a. murdunud ja kuivanud puude eemaldamine) ristimetsade alal. Ristipuude säilitamiseks tuleb säilitada neid ümbritsevad puud alana, kuhu tulevikus on jätkuvalt võimalik matuseriste teha. Üksikute ristipuude säilitamine ilma ümbritseva metsa kaitsmiseta ei ole piisav, sest tuultele avatud ristipuud üldjuhul murduvad paari aasta jooksul. Ristipuude ja –metsade kaitsevööndiks soovitame määrata 50 m. Teave teadaolevate ristipuude kohta on leitav Maa-ameti ristipuude kaardirakendusest.	
			1.2 Karula-Kaika kaitstavaks väärtuseks (väärtuslike maastike peamised väärtused tabelis 5) teeme ettepaneku lisada ajaloolised võrukeelsed nimekujud. Kuna ajalooliste kohanimedega säilimine on omavalitsuse võimuses, peaks see omanäoline kultuuripärandi osa olema ka üldplaneeringu väärtuseks. Tegevusena võiks planeerida ajalooliste kohanimedega ennistamist väärtuslike maastike alal.	1.2. Meie hinnangul pole otseselt tegemist üldplaneeringu koostamise raames lahendatava teemaga. Täiendame seletuskirja, lisades väärtuslike maastike väärtuste puhul kaitstavaks väärtuseks „Ajaloolised võrukeelsed kohanimed“.
			1.3 ÜP lisas 6 on riiklike loodus- ja kultuuriväärtuste kaart Eesti Looduse Infosüsteemi (EELIS) ja Kultuurimälestiste riikliku registri 10.09.2021 seisuga, millel on nii kaitstavad loodusobjektid kui kultuurimälestised märgitud punktobjektide ja polügoonidena. ÜP seletuskirja ptk 4.2. „Kaitstavad loodusobjektid“ on üldine ja viitab riiklikele õigusaktidele ja andmebaasidele, mis hoitakse jooksvalt aktuaalsed. Lisas 6 toodud kaardil ei ole vahet tehtud kaitstavate loodusobjektide liikidel LKS § 4 tähenduses ega kaitstavate liikide keskkonnaregistrisse kantud kasvukohtadel ja elupaikadel, millele rakendub LKS § 48 lg 4 alusel isendi kaitse.	1.3 Korrigeerime sõnastust tüübinimetuse „kaitsealune liik“ kasutamisel. Üldplaneeringu koostamisel arvestatud kaitsealade, hoiualade ja kaitstavate üksikobjektide loetelu on toodud ÜP Lisas 5 „Ülevaade Antsla vallast“ ptk 7.

			Veebikaardil on osad liikide leiukohad nimetatud tüübina kaitsealune liik ja osad kaitstav loodusobjekt. Palume kõikide liigileiukohtade puhul kasutada tüübinimest kaitsealune liik. ÜP seletuskirja ptk 4.2 palume lisada kaitsealade, hoiualade ja kaitstavate üksikobjektide loetelu konkreetse kuupäeva seisuga, viitega riiklikele registritele ja märkega, et see info on ajas muutuv.	
			1.4 KSH aruande eelnõu ptk 6.2. Mõju eelhindamine Natura 2000 võrgustiku aladele tabel 3 „Tõenäoliste ebasoodsate mõjude määratlemine ja hindamine” (lk 29) on märgitud, et Karula loodusala kaitse-eesmärgiks olevat liiki saarmas (<i>Lutra lutra</i>) ei ole nimetatud kaitsekorralduskavas. Keskkonnaamet täpsustab, et kaitsekorralduskavas on saarmas kirjeldatud lk 72, ptk 2.1.5.1., kus on märgitud, et kaitsekorraldusperioodi (2020-2029) jooksul saarma elupaikade asukohad Karula looduslal täpsustakse.	1.4. Korrigeerime sõnastust - "liigi elupaiku ei ole KKR-isse kantud ning KKK alusel ei ole elupaigad teada, kuid tuleb välja selgitada".
			1.5 Samas tabelis liigi harilik vingerjas (<i>Misgurnus fossilis</i>) võimaliku mõju kirjeldamisel on eksitav sõnastus. Märgitud on, et Karula loodusala Antsla valda jäävas osas keskkonnaregistri andmetel liiki ei esine, kuid kaitsekorralduskava järgi on teda leitud Ähijärvest, mis asub Antsla valla territooriumil. Sõnastusest jääb mulje, et liigi esinemine Antsla valla territooriumil on ebaselge. Liigi kohta on kirjeldus kaitsekorralduskava ptk 2.1.3.2., kus on nimetatud, et 2018. aastal läbi viidud inventuuri käigus leiti liiki ühes Ähijärve seirekohas (2 isendit), ühtlasi on kaitsekorralduskavas märgitud, et keskkonnaregistris on andmed uuendamata. Seega tuleks võimaliku mõju kirjeldamisel siiski lähtuda asjaolust, et liik esineb Antsla vallas Ähijärves, kuigi registoris on andmed uuendamata.	1.5. Korrigeerime sõnastust ning võimaliku mõju hindamisel lähtume andmetest, et liigi elupaik on Ähijärves.

			1.6 ÜP seletuskirja ptk 4.3.2, lk 41 on vajalik märkida ära ehituskeeluvööndi ulatuses erandeid tekitavad olukorrad (metsamaa erisus LKS § 38 lg 2, tiheasustusalade erisus LKS § 38 lg 1 p 3). Metsamaa erisust soovitame planeeringujoonistel graafiliselt pigem mitte kujutada, kuna see on ajaliselt liialt muutuv, küll aga on see oluline lisada märkusena.	1.6 Arvestame ettepanekuga ning täiendada seletuskirja. Tiheasustusalade erisused kanname kaardile.
			1.7 ÜP seletuskirjas ja joonistel on olemasolevate tiheasustusaladena määratletud, Antsla linn ja Kobela alevik. Ptk 3.2. (lk 14) on antud tiheasustusalade definitsioon, kuid siin jääb lahtiseks, kas üldplaneeringuga on planeeritud uusi tiheasustusalasid moodustada või olemasolevaid laiendada. ÜP seletuskirja ptk 6 on tehtud ettepanek Lusti küla Raudtee tänava ja Pika tee piirkonna tiheasustusalade koos vallale kuuluva Puhkeala kinnistuga liita Antsla linnaga. Üldplaneeringu seletuskirjas ja kaartidel on vaja üheselt määratleda laiendatavad ja moodustatavad tiheasustusalad (arvestades ka LKS § 41).	1.7 Täiendame ÜP sõnastust tiheasustusalade definitsiooni osas. Kui LKS käsitleb tiheasustusalade eelkõige kui selgelt piiritletavat kompaktselt asustusega ala, siis ÜP arvestab ka ala funktsionaalsust ja tiheasustusalade koosseisus võivad olla ka puhkealad jm asustusega seotud maakasutused. Lusti küla liitmine Antsla linnaga ei ole sisuliselt tiheasustusalade laiendamine, vaid eelkõige administratiivne muudatus, mille käigus liidetakse olemasolev tiheasustusalade Antsla linnaga. Antsla valla üldplaneering ei näe ette uute tiheasustusalade loomist või olemasolevate laiendamist LKS § 41 mõistes.
			1.8 Üle tuleb vaadata ka olemasolevate ja väljakujunenud ning üldplaneeringuga planeeritud hoonestatud alade teenindamiseks vajalike võimalike rajatavate teede (sh sillad, kergliiklusteed, matkarajad) ning tehnovõrkude ja -rajatiste (sh sademevee settetiigid, tule- ja veevõrkude kohad jms) vajadus. Kui üldplaneeringus ei näidata LKS § 38 lg 5 kohaste ehitiste täpseid asukohti, on perspektiivis taoliste ehitiste ehitamiseks ehituskeeluvööndis vajalik detailplaneering.	1.8 Võtame teadmiseks.

		1.9 ÜP seletuskirja ptk 4.3.2. lk 41 on kantud üksnes Antsla linnas Veski tn 53 kinnistu detailplaneeringu alusel Keskkonnaameti nõusoleku saanud Lambahanna oja ja Nässmõisa järve kalda ehituskeeluvööndi vähendamine. Veski tn 53 kinnistu (katastritunnus 14401:002:0039) piires on ehituskeeluvööndit vähendatud Lambahanna oja kaldal 20 meetrini ja Nässmõisa järve kaldal 10 meetrini. Üldplaneeringu eelnõus on märgitud, et üldplaneeringuga täiendavaid ettepanekuid ehituskeeluvööndi vähendamiseks ei tehta. Juhime tähelepanu (planeerimiseaduse (PlanS) § 75 lg 1 p 12), et kuna uue üldplaneeringu koostamisel senine sama territooriumi hõlmav üldplaneering kaotab kehtivuse, siis kaotavad kehtivuse ka sellele antud nõusolekud (kaasa arvatud nõusolekud ehituskeeluvööndi vähendamiseks), seetõttu tuleks viia üldplaneeringu koostamise raames läbi varasemate üldplaneeringutega antud ehituskeeluvööndi vähendamise kaardistamine, mis võimaldaks varasemate ehituskeeluvööndi vähendamiste nõusolekute kehtima jäämise ja kandumise uude planeeringusse. Ehituskeeluvööndi vähendamise kaardistamisel tuleks vastaval joonisel ning seletuskirjas või lisa kujutada/loetleda kõik varasemad ehituskeeluvööndi vähendamised. Üldplaneeringu tööprotsessi ja/või kooskõlastamise käigus annab Keskkonnaamet ka seisukoha, kas varasemad ehituskeeluvööndi vähendamised jäävad kehtima ja nendega võib uue üldplaneeringu puhul arvestada (kui olud on oluliselt muutunud, siis erandjuhul võib olla vajalik nende alade puhul ka uus ehituskeeluvööndi vähendamise kaalumine). Juhul, kui koostatava üldplaneeringu raames ei viida läbi ehitus-	1.9 Võtame teadmiseks ning täiendame seletuskirja. ÜP-sse on lisatud ettepanek Leese oja ehituskeeluvööndi vähendamiseks Antsla linna administratiivpiirides.
--	--	--	---

			keeluvööndi kaardistamist ja/või ei tooda välja, et eelmiste üldplaneeringutega on ehituskeeluvööndit vähendatud, siis automaatselt varasemad nõusolekud ehituskeeluvööndi vähendamiseks uude planeeringusse üle ei kandu.	
			1.10 Riigihalduse ministri 17.10.2019 määruse nr 50 „Planeeringu vormistamisele ja ülesehitusele esitatavad nõuded“ lisa 2 on toodud, millised kaardikihid peavad planeeringus olema, s.h. üleujutusala, ranna ja kalda ehituskeeluvöönd (EKV), tiheasustusalad ja supelrand. Seega peab ÜP seletuskirjas olema kirjeldatud ka piirangute lähtejoone määramine ning kõik EKV muudatused. EKV puhul peavad olema kajastatud EKV, EKV suurendamine, EKV vähendamine, varasema ÜPga vähendatud EKV ja kehtiva DPga vähendatud EKV. ÜP alusel ja DP alusel EKV vähendamised on erineva detailsusastmega seepärast tuleks need joonistel eristada. DP alusel on EKV-d vähendatud enamasti vaid konkreetsele DP lahendusele, mis tuleks planeeringukaardil markeerida polügoonina, mitte joonena. Soovitav oleks kõik EKV muudatused nummerdada, et neile oleks võimalik seletuskirjas lihtsamini viidata. Kunagi vähendatud EKV tagasiviimine seaduses kehtestatud joonele ei vaja KeA kooskõlastust.	1.10 Võtame teadmiseks.
			II Metsandus 2.1 ÜP seletuskirja ptk 4.2.3 Rohevõrgustik, tingimused rohevõrgustiku toimimiseks märgitakse, et: „Raadamine rohevõrgustiku aladel ei ole üldjuhul lubatud. Erandid on lubatud kaalutlusotsusena, nt tehnilise taristu objekti või karjääri kavandamisel, olemasolevate objektide (maaparandussüsteem, elektriliinid jm)	2.1 Täiendame seletuskirja.

		hooldamisel, põllumaaga piirnevatel aladel jm põhjendatud juhul". Tingimused tugialal: „Metsamaa raadamine tugialal on üldjuhul keelatud." Märgime, et metsaseaduse § 32 lg 1 järgi on raadamine raie, mida tehakse, et võimaldada maa kasutamist muul otstarbel kui metsa majandamiseks. Sama paragrahvi lg 2 kohaselt tehakse raadamist dokumendi alusel, mis on aluseks maa kasutamiseks muul otstarbel kui metsa majandamiseks. Kuivõrd raadamine on raie, mida on vajalik teostada mingi muu metsa majandamisest erineva eesmärgi saavutamiseks, siis tuleb raadamise lubamisel hinnata, kas on olemas luba tegevuseks, mille tarbeks raadamist soovitakse. Raadamist tehakse, et võtta maa kasutusse muul otstarbel kui metsa majandamiseks (nt hoonestamine ala, kaevandamine). Metsa raadamiseks on vaja mingit alust, näiteks ala hoonestamiseks on selleks reeglina ehitusprojekt, kaevandamise puhul kaevandamisluba. Parem oleks reguleerida üldplaneeringuga rohevõrgustiku ala metsamaale ehitamist, kaevandamist, metsamaa muutmist põllumaaks jne raadamist nõudvaid arendusi, mitte raadamist. Raadamine on raie mis eelneb metsamaale ehitamisele, kaevandamisele jne. Lisaks juhime tähelepanu, et raadamist on vaja teha ka ajutiselt kasutusest välja jäänud põllumaa taas põllumaana kasutusele võtmisel. Kui põllumaa on ajutiselt kasutusest väljas ja vahepeal on alale kasvanud metsa tunnustele vastav puittaimestik, siis selle likvideerimiseks tuleb metsa raadata.	
		2.2 ÜP seletuskirja ptk 4.7.1. Kõrgendatud avaliku huviga alad, tingimused KAH alade majandamiseks märgitakse: „Lageraied tehakse maastikku sobitvalt"	2.2 KAH alad on RMK halduses olevad alad ning metsade majandamise tingimused neil on määratud koostöös RMK-ga. Tingimusi

		Märgime, et see on väga üldsõnaline tingimus mis jätab rakendamisel palju tõlgendusruumi, mida tuleks täpsustada. „Lageraielangile jäetakse säilikpuud kasvama gruppide; lageraie järgselt uuendatakse raiesmik raele järgneval uuendamisperioodil; enne raiesmiku uuendamist ei tehta uut lageraiet raiesmikuga piirneval met-saeraldisel;“ Juhime tähelepanu, et metsaseadus reguleerib raiesmike uuendamise ja uuenemise kohustust, samuti seda, millal saab raiet kavandada raiesmikuga piirneval eraldisel, kas seda on vaja täiendavalt üldplaneeringuga reguleerida. Kui soovitakse üldplaneeringuga seada metsaseadusest erinevaid tingimusi, siis tuleb need selgelt välja tuua. „Raietööde käigus tekkinud raidmed koristatakse kasutatavate metsateedelt ja -radadelt; Maapinna ettevalmistamise käigus ei kahjustata kasutatavaid metsateid ja -radasid; Turberaiet tehakse juhul, kui metsa kasvu-tingimused võimaldavad tagada metsa uuendamise.“ Arusaamatuks jääb mida on selle tingimusega täpselt mõeldud. Turberaiete tegemist reguleerib metsaseadus, kui tahetakse seada metsaseadusest erinevaid tingimusi, tuleb need selgelt sõnastada.	täpsustatakse konkreetsete alade metsatööde planeerimisel arvestades kogukonna ettepanekutega.
		2.3 Alad, kuhu üldplaneeringust tulevad metsa majandamisele piirangud või tingimused, peavad saama digitaalsetele kaardikihile, et Keskkonnaametil oleks võimalik neist oma töös lähtuda.	2.3 Võtame teadmiseks.
		III Vesi 3.1 PlanS § 75 lg 1 p 3 kohaselt on üldplaneeringu üks ülesandeid tehnovõrkude ja -rajatiste üldise asukoha ja	3.1 Täiendame kaardikihti ruumiandmetega biopuhastite ja ÜVK suurkaevude osas.

			nendest tekkivate kitsenduste määramine ning § 75 lg 1 p 30 kohaselt on sanitaarkaitsealadega veehaarete asukoha ja nendest tekkivate kitsenduste määramine. Arvestades eelnevat palume üldplaneeringule kanda reoveepuhastid koos kujadega ning veehaarded koos sanitaarkaitsealadega, kuna nendega kaasnevad kitsendused võivad mõjutavad uusarendusi.	
			3.2 PlanS § 75 lg 1 p 5 kohaselt on üldplaneeringu ülesanne avalikus veekogus kaldaga püsivalt ühendatud või kaldaga funktsionaalselt seotud ehitise üldiste ehituslike tingimuste ja asukoha määramine. Juhime tähelepanu, et veeseadus eristab avalikke veekogusid, mis kuuluvad riigile ega ole tsiviilkäibes, (veeseaduse § 23) ja avalikult kasutatavaid veekogusid (§ 24). Juhime tähelepanu, et Antsla valla ÜP seletuskirjas ptk 4.3.6 ja KSH eelnõudes on käsitletud aga avalikult kasutatavas veekogus kaldaga püsivalt ühendatud või funktsionaalselt seotud ehitisi. Palume temaatikat täpsustada.	3.2 Üldplaneering hõlmab nii Antsla valla maismaa- kui ka vee-ala. Kuna avalikus kasutuse olevate veekogude kasutus on Antsla valla jaoks oluline teema, peeti vajalikuks antud küsimust ÜP-s käsitleda analoogselt avalikele veekogudele.
			3.3 ÜP seletuskirja ptk 1.2.5 Väärtustatud järved, kus märgitakse: „Valla rohkeid järvi (sh pais- ja tehisjärvi) kasutame elukeskkonna atraktiivsuse tõstmiseks. Säilitame paisude võrgustiku. (lk 10)“ Palume täpsustada ja esitada valla seisukohast oluliste paisude nimestiku koos põhjendustega lisaks kaardile kantule.	3.3 Lisame paisude nimekirja KSH aruandesse.
			3.4 ÜP seletuskirja ptk 4.3.7 Paisud, kus märgitakse: „Paisul, alates paisutuskõrgusest 0,3 m, peab olema vee erikasutusbüroo.“ Täpsustame, et alates 1.10.2019 jõustunud veeseaduse § 2 lg 2, § 191 lg 1 ja keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (KeÜS) § 41 lg 1 p 1 ko-	3.4 Lisame paisude nimekirja KSH aruandesse. Täpsustame ÜP seletuskirja.

			haselt annab Keskkonnaamet vee erikasutusloa asemel keskkonnaloo. Lisame, et VeeS § 188 lg 1 p 3 kohaselt ei ole keskkonnaluba vaja paisutamiseks, kui vooluveekogu looduslikku veetaset tõstetakse kuni üks meeter, välja arvatud juhul, kui paisutatakse vee-kogu või selle lõiku, mis vajab kaitset LKS § 51 lg 2 alusel kehtestatud nimistusse kantud lõhe, jõeforelli, meriforelli ja harjuse kudemis- ja elupaigana.	
			3.5 ÜP seletuskirja ptk 4.2.3 Rohevõrgustik, tingimused rohevõrgustiku toimimiseks, lk 37 märgitakse: „Olemasolevatel paisjärvedel (nt kalakasvandused ja puhkeväärtusega järved) võib jätkata paisutamist ning veetaseme reguleerimist senistel tingimustel.“ Keskkonnaamet juhib tähelepanu, et õiguse paisutamisega jätkata või mitte annab KeÜS § 41 lg 1 p 1 ja VeeS § 187 p 7 alusel ning § 191 lg 1 kohaselt Keskkonnaamet ning saab seega ka otsustada, kas paisutamisega saab jätkata või mitte. Seega pole nimetatud selgitus päris korrektne, sama täpsustada KSH aruande eelnõu lk 54.	3.5 Täpsustame tingimust.
			3.6 ÜP seletuskirja ptk 4.2.3 Rohevõrgustik, tingimused rohekoridoris märgitakse: „Vältida paisude rajamist rohekoridori staatuses olevatele vooluveekogudele, kui see halvendab rohekoridori toimimist. Veekogu tõkestamisel tammidega tuleb anda hinnang elustiku migratsioonitingimustele KMH käigus“. Täpsustame, et veekogu paisutamisel tõkestatakse veekogu üldjuhul paisude- mitte tammidega. Tammid rajatakse üldjuhul veekogu voolu suunamiseks või kaitseks veekogu ülejutuste ja lainete või hoovuste purustava toime eest. Lisame, et absoluutne KMH nõue ei tulene antud juhul õigusaktist, seega pole sellele viitamine korrektne. KMH vajaduse otsustamine on antud juhul pigem kaalutusotsus, mille teeb otsustaja.	3.6 Täpsustame tingimust. Kaalume vajadust käsitleda täpsemalt pinnavee kaitse eesmäärke ja nende seisundit.

			Veekogumite seisundi aspekte on küll laiemalt kajastatud, kuid ÜP-s peaks ka selgemalt olema välja toodud pinnavee kaitse eesmärgid ja nende seisund.	
			3.7 KSH aruande eelnõu lk 9 märgitakse, et „kalade rändetingimuste tagamise vajaduse ja võimalike lahenduste (kalapääsud) leidmise osas tuleb riigiasutustel ja kohalikul omavalitsusel teha koostööd.“ Keskkonnaamet on seisukohal, et koostööd ei pea mitte ainult kohaliku omavalitsuse ja riigiasutuste vahel tegema, vaid kaasata tuleb antud juhul ka paisu omanikud, palume täpsustada.	3.7. Täpsustame sõnastust.
			3.8 KSH aruande eelnõu lk 54 märgitakse, et: „Vallas on 27 paisjärve ja 22 tehisjärve, mis on tekkinud jõgede ja ojade paisutamise tulemusena. Veekogu paisutamine on tegevus, millega tõstetakse vooluveekogusse ehitatud ehitisega (edaspidi pais) vooluveekogu looduslikku veetaset rohkem kui 0,3 meetrit“ Soovitame nimetatud paisjärvede nimekiri ka välja tuua.	3.8 Kaalume paisjärvede nimekirja välja toomist.
			3.9 KSH aruande eelnõu lk 54 märgitakse, et „Antsla vallas Keskkonnaregistrisse kantud 40-st säilinud paisust valdav enamik on kaladele ületamatud. ÜP-ga ei kavandata objekte ja tegevusi, mis võiksid kalade rändetingimusi halvendada, samuti ei kavandata tegevusi kalade rändetingimuste muutmiseks (nt paisutuse likvideerimist).“ Palume täpsustada, millised on need nimetatud 40 paisu ning lisada nimekiri.	3.9 Lisame paisude nimekirja KSH aruandesse.
			3.10 KSH aruande eelnõu ptk 7.5.1. märgitakse, et Antsla vallas üle 2000 ie koormusega reoveepuhasteid ei ole. Täpsustame, et Antsla reoveepuhasti on 2020. a rekonstrueeritud ning rajatud annuspuhasti, selle projekteeritud koormus on üle 2000 ie.	3.10. Täpsustame sõnastust.

			3.11 KSH aruande eelnõu ptk 7.17 üleujutustega arvestamine, kus üleujutatav ala on määratud ja kaardile kantud. Palume täpsustada, kas seoses sellega muutuvad ka kaldakaitsevööndi ulatused.	3.11 Selgitame, et üleujutusohuga ala on ala, kus ehitustegevuse kavandamisel tuleb arvestada üleujutusohuga. Kaldakaitsevööndite ulatused sellega seoses ei muutu.
			3.12 KSH aruande eelnõu ptk 9.1.2. on üldiste tingimuste juures märgitud, et: „Omapuhasti asukoha valikul tuleb lähtuda veeseaduse §-s 102 toodud tingimustest.“ Keskkonnaamet juhib tähelepanu, et omapuhasti rajamisel ei piisa ainult veeseaduse § 102 nõuete järgimisest, arvestada kõiki kehtivaid nõudeid.	3.12 Täpsustame tingimust.
			3.13 KSH aruande eelnõu ptk 9.1.2 on hajukoormuse vähendamise meetmena toodud - Vedelsõnniku laotusplaanide kooskõlastamine ja kinnitamine. Märgime, et kehtiva veeseaduse (jõustus alates 01.10.2021) kohaselt vedelsõnniku laotusplaanide kooskõlastamise vajadust enam ei ole.	3.13. Täpsustame tingimust.
			3.14 KSH aruande eelnõu 9.1.13. (lk 114 teine jaotis) – omapuhasti rajamisel tuleb lähtuda kõikidest kehtivatest nõuetest, mitte ainult veeseaduse § 108, palume korrigeerida.	3.14. Täpsustame tingimust.
			3.15 Lisa 5, Ülevaade Antsla vallast, ptk 28, tabel 26 täpsustame, et keskkonnakompleksluba nr L.KKL.VÕ192915 ei kehti alates 01.01.2021, kuna Ühinenud Farmid AS lõpetas Anne veisefarmis tegevuse.	3.15 Täpsustame dokumenti ajakohase infoga.
			IV Radoon Kuna nii KSH aruande eelnõus kui ka ÜP seletuskirjas kasutatakse radooni teema käsitleluses sarnaseid või osaliselt kattuvaid formuleeringuid, siis korduste vältimise huvides on allpool viidatud KSH aruande eelnõu tekstile, kuid märkused ja tähelepanekud kehtivad	4.1. Võtame teadmiseks ning täpsustame sõnastust ja tingimusi ÜP-s ja KSH-s.

		ka ÜP seletuskirjas vastavate lõikude sõnastuste kohta. 4.1 KSH aruande eelnõu lk 11 pinnase radooniriski käsitlev lõik: „Kõrge radooniriskiga piirkondades (ja nendega piirnevatel normaalse radooniriskiga aladel) tuleb enne elamute ja avalike hoonete kavandamisest (hooned, kus inimesed viibivad pikemat aega järjest, nt lasteaiad ja koolid) teha pinnase radoonitase mõõtmised“; KSH aruande eelnõu lk 81 viimane lõik: „Lähtudes Eesti Vabariigi standardist EVS 840:2017 „Juhised radoonikaitse meetmete kasutamiseks uutes ja olemasolevates hoonetes“ 122 tuleb elamutele ja avalikele hoonetele, kus inimesed viibivad pikemat aega järjest (nt lasteaiad ja koolid), teha pinnase mõõtmised alati.“; KSH aruande eelnõu lk 82 teine lõik: „Võttes arvesse radooniriski kaardi üldistusastet ning kirjeldatud kõrget radooniriski taset valdavas osas Antsla valla territooriumist, osutub vajalikuks radooniuuringute tegemine enne uute hoonete projekteerimist kogu valla territooriumil.“ Keskkonnaamet märgib, et pinnaseõhu radoonisisaldusel puudub iseseisev tähendus kiirgusohutuse seisukohast. Oluline on hoonete siseõhu radoonisisaldus, mille aasta keskväärtus hoone tavapärasel kasutamisel, nn viitetase, on õigusaktidega reguleeritud. Vastavalt standardile EVS 840:2017 „Juhised radoonikaitse meetmete kasutamiseks uutes ja olemasolevates hoonetes“, millest projekteerimise käigus on soovitatav juhinduda, on pinnaseõhu radoonisisaldus üks	
--	--	---	--

			rohkem kui kümnest sisendparameetrist, mille põhjal on võimalik arvutuslikult hinnata tulevase hoone siseõhu radoonisisaldust. Pinnaseõhu radoonisisalduse mõõtmise vajadust saab eelnevalt hinnata muude sisendparameetrite eeldatavatest väärtuste vahemikest lähtuvate arvutustega. Pinnaseõhu radoonisisalduse mõõtmise kasulikkust (informatiivsust) võib mõjutada ka see, kui sügavalt kuulub eemaldamisele olemasolev pinnas ja kas ja mil määral kasutatakse eemaldatud pinnast hiljem samal objektil täitepinnasena või on viimane pärit mujalt. Eriti võib nimetatud asjaolu ette tulla suuremate objektide ehitamisel. Antsla vallas on projekteerimise lähteülesandes asjakohane viidata võimaliku radooniprobleemi käsitlemise vajadusele, kuid pinnaseõhu uuringu vajaduse üle otsustamise võiks jätta projekteerija pädevusse.	
			4.2 KSH aruande eelnõu lk 81 radooni teema esimene lõik: „Radoon kahjustab sissehingamisel kopse.” Väide on liiga kategooriline. Mõju atomaarsel tasandil ei pruugi viia koe kahjustuseni. Radooni mõju avaldumine on tõenäosusliku iseloomuga ja on erineva siseõhu radoonisisaldusega eluruumide elanikegruppide haigestumuse uurimisel statistiliselt täheldatav pärast aastakümneid kestnud mõju all viibimist. Täpsem on öelda, et radoon on kopsuvähi tekkimise riskitegurite hulgas suitsetamise järel tähtsuselt teisel kohal.	4.2. Täpsustame sõnastust.
			4.3 KSH aruande eelnõu lk 81 radooni teema teine lõik: „Ohtlikuks pinnaseõhu radoonisisalduseks loetakse näitajaid üle 50 kBq/m³.” Kuna pinnaseõhus sisalduv radoon ei ole otsese ohu allikas, kasutakse vii-	4.3. Täpsustame sõnastust.

			masel ajal erialases kirjanduses ja õigusaktides neutraalsemaid termineid kui oht või ohtlikkus. Näiteks keskkonnaministri 30.07.2018 määruses nr 28 „Tööruumide õhu radoonisisalduse viitetase, õhu radoonisisalduse mõõtmise kord ja tööandja kohustused kõrgendatud radooniriskiga töökohtadel“ kasutatakse väljendit kõrgendatud radooniriskiga maa-ala.	
			4.4 KSH aruande eelnõu lk 81 eelviimase lõigu viimane lause: „Eelkõige võivad probleemid tekkida normaalse ja kõrge radoonitaseme äärealadel.“ Siinkohal võiks täpsustada, mida on silmas peetud. Pinnaseõhu radoonisisaldusega mitteametamisest tekkida võiv probleem võib ikkagi olla seda tõsisem, mida kõrgem on pinnaseõhu radoonisisaldus. Nähtavasti on mõeldud asjaolu, et normaalse ja kõrge radoonitaseme äärealadel on ainuüksi radoonikaardi usaldamisel suurem võimalus eksida.	4.4. Täpsustame sõnastust.
			4.5 KSH aruande eelnõu lk. 81-82: „Lisaks tuleb detailsemad radooniriski uuringud teha enne elamute, olme- ja teiste samaotstarbeliste hoonete projekteerimist nendel aladel, kus radooni (Rn) sisaldus pinnaseõhus ületab lubatud piirväärtuse (50 kBq/m³)“; KSH aruande eelnõu lk 107: „Aladel, kus radooni sisaldus pinnaseõhus ületab lubatud piirväärtuse (50 kBq/m³)“ Sõnastus on eksitav. Pinnaseõhu radoonisisaldusele kui looduskeskkonna parameetrile ei ole kehtestatud ega põhimõtteliselt ka saa kehtestada „lubatud piirväärtust“. Standardis EVS 840:2017 toodud pinnaseõhu radoonisisaldusi tuleb käsitada kui lähtepunkte ühtede või teiste radoonikaitsemeetmete valikul.	4.5. Täpsustame sõnastust.

			Vaata ka punkti 4.1 juures toodud märkust detailsemate radooniuuringute nõutavuse kohta. Standardi EVS 840:2017 lk. 10 esimeses lõigus on kirjeldatud pinnaseõhu radoonisisalduse mõõtmisel esineda võivaid mõjureid ja määramatusi, mistõttu saadavate tulemuste järgi on otstarbekas kavandada radoonikaitsemeetmeid teatud varuga.	
			4.6 KSH aruande eelnõu lk 82 teise lõigu viimane lause, samuti lk 107: „Radoonimõõtmised tuleb tellida atesteeritud mõõtjalt.“ Mõõteseaduses ja selle § 5 lõigete 4 ja 5 alusel kehtestatud majandus- ja taristuministri 13.12.2018 määruses nr 64 „Nõuded mõõteprotseduurile ja mõõtja erialasele pädevusele ning pädevuse hindamise ja tõendamise kord“ puudub atesteeritud mõõtja mõiste. Eestis hindab mõõtja pädevust Eesti Akrediteerimiskeskus. Radooni mõõtmine pinnaseõhus on Eestis akrediteeritud ainult ühel ettevõttel. Lisaks on veel üks ettevõtte, kel on akrediteering siseõhu radoonisisalduse mõõtmise vallas, kuid kes teostab ka pinnaseõhu radoonimõõtmisi. Eeltoodust lähtudes võib olla praktilisem sõnastada viited mõõtja pädevusele soovitusena.	4.6. Täpsustame sõnastust ja tingimusi.
			4.7 KSH aruande eelnõu lk 82 eelviimane lõik: „Kohtades, kus pinnaseõhu radoonisisaldus on üle 50 kBq/m³, tuleb rakendada meetmeid hoonete siseõhu radoonisisalduse vähendamiseks 123.“ Viide 123 on standardile EVS 840:2017. Palume veenduda, kas standardis vastav väide esineb.	4.7. Täpsustame sõnastust.

			Meetmed hoone siseõhu radoonisisalduse vähendamiseks võivad olla vajalikud ka väiksema pinnaseõhu radoonisisalduse juures kui 50 kBq/m ³ .	
			4.8 KSH aruande eelnõu lk 82 eelviimane lõik: „Sellega välditakse majade siseõhu rikastumist radooniga üle lubatud piiri (200 Bq/m³).“ Siseõhu radoonisisaldusele ei ole kehtestatud „lubatud piiri“ 200 Bq/m³, välja arvatud koolieelsetes lasteasutustes ja koolides. Eelpool nimetatud keskkonnaministri määrusega nr 28 on kehtestatud õhu radoonisisalduse viitetase tööruumides 300 Bq/m³ ning ettevõtlus- ja infotehnoloogiainistri 28.02.2019 määrusega nr 19 „Hoone ruumiõhu radoonisisalduse ja hoone tarindi ehitusmaterjalidest siseruumidesse emiteeritavast gammakiirgusest saadava efektiivdoosi viitetase“ hoone ruumiõhu radoonisisalduse viitetase 300 Bq/m³. Viitetase ei ole lubatud piir, vaid väärtus, millest kõrgema näitaja korral tuleb kaaluda meetmete rakendamist kiirituse vähendamiseks. Saadav kiiritus sõltub ka ruumi kasutusajast ja mitte alati ei pruugi kiirituse vähendamiseks olla vajalik õhu radoonisisalduse vähendamine. Kiirgusohutuslike meetmete kavandamisel järgitakse ka nn ALARA põhimõtet – as low as reasonably achievable – ehk ehituslike meetmete kavandamisel ei ole eesmärk saavutada mitte ainult viitetasemele vastavat taset, vaid madalaimat mõistlike kulutustega saavutatavat taset.	4.8. Täpsustame sõnastust.
			4.9 KSH aruande eelnõu lk 107 viimane lõik: „Meetmed on eeldatavalt tõhusad, kuna aitavad ennetada ja vajadusel leevendada radoonist tulenevat olulist negatiivset mõju inimese tervisele.“	4.9. Täpsustame sõnastust.

			Radoonikaitsemeetmed aitavad ennetada (ära hoida) kopsuvähi tekkimist, kuid mitte leevendada juba tekkinud kopsuvähi mõju.	
			V Jäätmed 5.1 ÜP seletuskirja ptk 5.5 kohaselt asub Antsla valla jäätmejaam Lusti külas, üldplaneeringuga uusi jäätmejaamasid kavandatud ei ole. Samas punktis „Tingimused jäätmemajanduse tagamiseks” on toodud, et kohaliku tähtsusega jäätmekäitluskoha rajamisel peab olema tagatud elanike mugav ligipääs jäätmejaama. Jäätmejaamu justkui kavandatud ei ole, palume täpsustada, kas siin on mõeldud siiski jäätmepunkte/jäätme-maju. Lisaks on toodud tingimustena tagada elanikkonnale jäätmete taaskasutuse kindlustamiseks mõistlikus koguses ja mahus liigiti kogutavate jäätmete kogumisvõrgustik ning tagada optimaalne ehitus- ja lammutusjäätmete ning probleemtoodetest tekkinud jäätmete kogumis- ja käitlusvõrgustik, pöörates erilist rõhku biolagunevate jäätmete kogumisele. Kuid kuidas neid tagatakse jääb arusaamatuks, palume täpsustada.	5.1 ÜP tingimused kehtivad ka nendele perspektiivsetele objektidele, mida hetkel kavandatud pole, kuid võivad 10-15 aasta perspektiivis päevakorda kerkida. Täpsustame seletuskirja, kuidas on mõeldud jäätmete kogumist tõhustada.
			5.2 KSH aruande eelnõu ptk 7.16 kohaselt ehitusjäätmeid Antsla jäätmejaama ära anda ei saa, vaid ehitusjäätmeid saab ära anda vastavat õigust omavale jäätmevedajale, tellides selleks koju sobiva suurusega konteineri. Ehitusjäätmed saab viia ka ise sellisesse jäätmejaama, kus ehitusjäätmeid vastu võetakse (lähim on Võru Jäätmekeskus Umbsaarel). Kas see on optimaalne kogumis- ja käitlusvõrgustik? Juhime tähelepanu, et Võru Jäätmekeskus Umbsaarel pole täpne. Palume kasutada Umbsaare ümberlaadimisjaam või MTÜ Võru Jäätmekeskuse Umbsaare ümberlaadimisjaam. Samuti puudub info jäätmete	5.2. Täiendame sõnastust. Perspektiivne ehitusjäätmete äraandmise koht on Antsla jäätmejaama juures.

			taaskasutuse kindlustamiseks mõistlikus kauguses ja mahus liigiti kogutavate jäätmete kogumisvõrgustiku kohta.	
			5.3 KSH aruande eelnõu ptk 7.16 kohaselt Antsla vallas ei asunud (ja ka praegu ei asu) ühtegi prügilat. Keskkonnaamet täpsustab, et Antsla valla territooriumil asub endiselt suletud Püve prügila ning endise Urvaste valla territooriumil suletud Kuldre prügila. Palume KSH aruandes ja üldplaneeringus kajastada Antsla vallas asuvaid suletud väikeprügilaid (Püve ja Kuldre), et ajalooline info nende kohta säiliks ja alale ei kavandataks sobimatut arendust. Palume lisada need prügilad kaardile.	5.3 Täpsustame aruannet. Lisame Kuldre ja Püve suletud prügilad joonisele.
			5.4 KSH aruande eelnõu ptk 7.16 kohaselt lisaks Antsla jäätmejaamale on Antsla linnas veel kolm jäätmekäitluskohta (Tööstuse 7 jäätmekäitluskoht, Tööstuse tn 7, Antsla, Tselluvilla tootmiskompleks), mis kuuluvad eraettevõtetele. Juhime tähelepanu, et Tööstuse 7 jäätmekäitluskoht ja Tööstuse tn 7, Antsla on sama (st üks) töötav jäätmekäitluskoht. Samas punktis on kirjas, et kompostimisväljak on rajamisel Antsla jäätmejaama juurde ning lisaks on kompostimiskohad kalmistute juures. Palume täpsustada kas kompostimiskohad kalmistute juures on kogumiskohad või töötlemiskohad. Lisaks palume täpsustada, millised on Antsla jäätmejaama juurde rajamisel oleva kompostimisväljaku keskkonnamõju ning asukohast tingitud kitsendused.	5.4 Täiendame KSH aruande sõnastust.
			Keskkonnaamet palub ÜP-d ja KSH aruande eelnõu eeltoodu alusel täiendada ja parandada. Lisaks palume üle kontrollida viidatud veebilingid, kuna Keskkonnaministeeriumi ja haldusala kodulehekülgi on	5.5 Kontrollime ja korrigeerime veebilinkide viited.

			uuendatud ning seetõttu osad veebilingid ei tööta. Täiendavalt juhime tähelepanu, et KSH aruande eelnõu sisukorras on viited valedele lehekülgedele.	
		LÄHTESEISUKOHAD 29.10.2020 nr 6 5/20/16462 2	Lisa 2 ülevaade Antsla vallast ptk 7, kaitstavad loodusobjektid on välja toodud EELISE andmete seisuga 10.06.2020, mis on eksitavad. Näiteks on kehtestatud Karula rahvuspargi uus kaitsekorralduskava, Metsavajakute looduskaitseala asemel on kaitsealad moodustatud Vabariigi Valitsuse 26.02.2019 määrusega nr 11 "Laane-ja salumetsade kaitseks looduskaitsealade moodustamine ja kaitse-eeskiri" jne. Kuna EELIS on ajas muutuv andmebaas, soovitame kaitsealuste loodusobjektide infot perioodiliselt, s.h. vahetult enne planeeringu vastuvõtmist kindlasti uuendada ja märkida alati ära andmete väljavõtte aeg. Kaitstavate loodusobjektide osas tuleb arvestada kehtestatud kaitse-eeskirjast ja neis seatud tingimustest (sh arvestada kaitse-eesmärkide ja väärtustega), seejuures soovitame selgituskirjas nimetada ka Vabariigi Valitsuse määruse, millega ala kaitsekord ja kaitse-eesmärk on kehtestatud, number ja vastuvõtmise kuupäev ning viited kaitsekorralduskavadele. Tuua välja kaitstavate loodusobjektide kattuvus puhke- ja virgestusaladega, külastustaristu ning arvestada projekteeritavate objektidega.	Lisa 2 on täpsustatud. Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel. Üldplaneeringu joonisel ei kajasta me üldjuhul olemasolevat olukorda. Väärtuste ja piirangute joonisel kajastame üldplaneeringuga kavandatavaid või muudetavaid objekte ja alasid (nt ehituskeeluvöönd).
			Üldplaneeringu teemajooniste koostamise osas täpsustame lisaks, et LKS § 53 lg 1 kohaselt on I ja II kaitsekategooria liigi isendi täpse elupaiga asukoha avalikustamine massiteabevahendites keelatud, sama põhimõtet Keskkonnaamet rakendab ka planeeringute puhul. Seega on kaks võimalust: -Koostada planeeringust kaks versiooni –avalik versioon ja ametkondlikuks kasutuseks mõeldud versioon	Teadmiseks võetud. Kasutame teist varianti kaitsealuste liikide ja püsielupaikade kajastamisel ÜP avalikus kaardirakenduses. Joonisel me olemasolevat olukorda ei kajasta.

			(esimeses I ja II kaitsekategooria liikide leiukohti ja püsielupaiku (PEP)planeeringujoonistel ei kujutata, teisel kujutatakse); -Või kujutada planeeringu avalikus versioonis I, II ja III kaitsekategooria liike ja PEP-e „tsenseeritult” –näiteks ühe tingmäärgiga „kaitstava liigi leiukoht/püsielupaik” eraldamata kaitsekategooriaid. Põhiprobleemiks on siin ringikujulised I kaitsekategooria liikide PEP-id.	
			Palume teemajoonisel käsitleda ka kalda piiranguvööndi (LKS § 37), ehituskeeluvööndi (edaspidi <i>EKV</i>; LKS § 38) ja veekaitsevööndi (VeeS § 29) ulatust, samuti EKV lähtejoone määramist. EKV lähtejoone määramisel tuleb arvesse võtta ka täiendavad kohapõhised asjakohased andmed. Veekogude ehituskeeluvööndite ulatuses (LKS § 38) on vajalik käsitleda ka asjakohaseid erandeid, mis tulenevad LKS § 38 lg 4 ja 5, samuti kaldaastangu erisus LKS § 35 lg 5, korduva üleujutusega veekogude ranna või kalda piiranguvööndi erisus LKS § 35 lg 4 ning metsamaa erisus LKS § 38 lg 2 ja erisus tiheasustusalal LKS § 38 lg 1 p 3. Metsamaa erisust ei ole vajalik planeeringujoonistel graafiliselt kujutada seetõttu, et olukord on ajaliselt muutuv, kuid vajalik on lisada vastav märkus seletuskirja.	Arvestame üldplaneeringu koostamisel veekogude kalda piiranguvööndite, ehituskeeluvööndite ja veekaitsevöönditega, täpsustades vajadusel seadusest tulenevatel alustel kaitsevööndite ulatust.
			Tiheasustusalade täpsustamisel palume seletuskirjas ja joonistel määratleda üheselt olemasolevad, laiendatavad ja moodustatavad tiheasustusalad, kusjuures tuleb juhinduda ka LKS §-st 41. Üldplaneeringu mastaapi arvestades tuua välja olulisemad LKS § 38 lg 4 ja 5 erisuste alla kuuluvad objektid, nt tiheasustusalal olemasolev ehitusjoon, supelrannad, planeeritavad avalikult kasutatavad teed (sh kergliiklusteed), planeeritavad tehnovõrgud ja rajatised, sadamate, sildumis-ja randumiskohtade võrgustik ning juurdepääsud neile.	Teadmiseks võetud.

			EKV vähendamise osas EKV vähendamise kaardistamisel (joonisel) ning seletuskirjas või lisas kujutada ning loetleda varasemad EKV vähendamisest, sest varasemad nõusolekud EKV vähendamiseks uude planeeringusse automaatselt üle ei kandu.	Arvestame üldplaneeringu koostamisel vee- kogude kalda piiranguvööndite, ehitus- keeluvööndite ja veekaitsevöönditega, täpsus- tades vajadusel seadusest tulenevatel alus- tel kaitsevööndite ulatust. Üldplaneeringu koostamise käigus analüüsi- takse varasemate üldplaneeringutega, kuid ka detailplaneeringutega antud EKV vähen- damisi ning kaalutakse nende kehtima jää- mist või EKV vähendamise tühistamist.
			Palume täpsustada ka kallasraja sulgemise ja ümber- suunamise vajadus Keskkonnaseadustiku üldosa sea- duse § 39 lg 3 kohaselt otsustatakse kallasraja sulge- mine üldplaneeringuga.	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel.
			Lisa 2 ülevaade Antsla vallast, lk 52 märgitakse, et <i>Antsla valla territooriumil ei ole registreeritud ajaloolisi looduslike pühapaiku, arheoloogilisi leiukohti</i> , mis ei ole korrektne. Palume lisada nimekirja arheoloogiamä- lestis nr 13092 Kivikalme, mis asub Antsla ja Valga valla piiril, aga puhverala ulatub Antsla valla territooriu- mile. Samuti palume lisada üldplaneeringusse risti- puude ja ristimetsade info ristipuude kaardikihilt ja loo- duslike pühapaikade kaardikihilt), sh Piirivariku risti- metsa, mille osas on algatatud muinsuskaitse alla võt- mine.	Lisa 2 on täpsustatud. Arvestame ettepane- kuga üldplaneeringu koostamisel.
			Palume lisaks üleujutusohhtlike alade kõrgvee piiri täp- sustamisele (mis ei võrdu LKS § 35 lg 4 kohaste kordu- vate üleujutustega aladega ega piirdu vaid maandamis- kava alusel määratud üleujutusohuga riskipiirkonda- dega), määratleda ka üleujutusohuga aladel ehitustin- gimused.	Arvestame üldplaneeringus ehitustingimuste määramisel teadaolevate üleujutusproblee- midega aladega.

		Juhime tähelepanu, et Karula rahvuspargi väärtuseks ja kaitse-eesmärgiks on kultuuripärand –inimese ja looduse koosmõjul kujunenud kultuurmaastikud, asustusstruktuur, piirkonnale iseloomulik materiaalne ja vaimne kultuuripärand, kohaliku keskkonnaga seotud traditsiooniline inimtegevus ja selle väljendused kultuuri erinevates vormides. Seetõttu on oluline, et üldplaneeringus oleks käsitletud Karula rahvuspark kui miljööväärtuslik ala, kus muuhulgas: 1. säilitatakse väärtuslikku taluarhitektuuri, st elamuehitus toimub endistel talukohtadel eelistades kohalikesse oludesse sobivat traditsioonilist ehituslaadi; 2. kohanime kasutusele võtmisel eelistatakse võrukeelseid traditsioonilisi nimesid.	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel ja selle KSH läbiviimisel.
		Kallasrada, selle sulgemine ja ümbersuunamine, sellele juurdepääsuvõimalused. Plans § 75 lg 1 p 11 kohaselt ÜP ülesanne on kallasrajale avaliku juurdepääsutingimuste määramine nagu on märgitud ka LSK väärtuste peatükis. Lisaks, KeÜS § 39 lg 3 kohaselt otsustatakse kallasraja sulgemine ÜPga.	Teadmiseks võetud.
		Lisa 2 ülevaade Antsla vallast ptk 12.3, lk 35, täpsustame, et Antsla reoveepuhasti on 2020. a rekonstrueeritud ning rajatud on annuspuhasti. Selle projekteeritud koormus on üle 2000 ie, kuna reoveepuhastile on kavas hakata juhtima lisaks Antsla linna reoveele ka Kobela, Vana-Antsla, Kraavi, Uue-Antsla küla reovett.	Lisa 2 on täpsustatud.
		Lisa 2 ülevaade Antsla vallast ptk 24, täpsustame, et Võrumaa omavalitsuste ühine jäätmekava 2020-2025 on heaks kiidetud. Ptk 25.1 nimetatud keskkonnamohtlike objektide osas lisada info millises seisukorras objektid on.	Lisa 2 on täpsustatud. Kompostimisväljakute kavandamisel analüüsitakse ja hinnatakse nende mõju KSH koostamisel, pidades silmas ÜP täpsustat.

			Üldplaneeringusse palume lisada Antsla valla territooriumil asuvad suletud prügilad (nii tekstina kui kaardil) ning käsitlus kompostimisväljakute kohta ja hinnata nende keskkonnamõju.	
7. Maa-amet	EELNÕU/ES-KIIS 2.11.2021 nr 6-3/21/15210-2		1. Joonistel Maakasutus, Väärtused ja piirangud, Taristu ei ole märgitud maardlaid. Maardlad ja mäeeraldised on märgitud kaardirakenduses ning eraldi joonisel Lisa 7. Maardlad ja mäeeraldised. Palume selguse mõttes juhul, kui ei soovita nimetatud joonistel maardlaid märkida, vähemalt viidata joonisele Lisa 7. Maardlad ja mäeeraldised, kust nimetatud andmed leiab.	1. Lisame joonistele „Maakasutus“, „Väärtused ja piirangud“ ja „Taristu“ viite Lisale 7.
			2. Seletuskirja peatükis 3.1. Üldised ehitustingimused on kirjeldatud (tsiteerin): „Üldised ehitustingimused kehtivad nii haja- kui ka tiheasustusaladel, samuti nendega piirnevates avalikes veekogudes järgmiselt:...” ning ühe tingimusena on toodud (tsiteerin): „Üldjuhul tuleb vältida ulatuslikku maakasutuse muutust nõudvaid arendusi niitudel, metsades ja soodes;” Märgime, et üldplaneeringu kaardirakenduse ja jooniste kohaselt asuvad hajaasustusaladel ka maardlad, kus maavara kaevandamise keskkonnaloa saamisel on maavara kaevandamisega alustamiseks vajalik maakasutuse otsustarve muuta mäetööstusmaaks. Tagamaks maavarale juurdepääsu säilimist palume tingimust täpsustada, et vastav nõue ei kehti aladel, kuhu on antud keskkonnaluba maavara kaevandamiseks.	2. Täiendame sõnastust.
			3. Seletuskirja tabelis 2 on toodud juhtotstarvete ja kaastriüksuse sihtotstarvete omavahelised seosed, kus mäetööstuse maa-alale on lubatud kavandada tootmis- maa, veekogude maa, transpordimaa, jäätmeoidla maa, kaitsealuse maa, mäetööstusmaa, turbatööstus-	3. Täpsustame seletuskirja.

		maa, üldkasutatava maa ja maatulundusmaa sihtotstarvet ning üldkasutatava maa juurde on lisatud, et seda võib kavandada, kui kaevandamine on lõppenud. Seletuskirja peatükis 3.4. Maakasutuse juhtotstarbed on kirjeldatud, et kõrvalotstarbed on lubatud juhul, kui need ei kahjusta juhtotstarbe rakendamist. Selgitame, et mäetööstusmaa juhtotstarve on seotud kehtiva maavara kaevandamise loaga, määratakse mäeeraldise ja selle teenindusmaa alale, mistõttu nendel aladel toimub maavara kaevandamine. Mäetööde ohutuse ja maavara juurdepääsu tagamiseks samaaegselt teisi tegevusi kaevandamisega samale alale ei ole võimalik lubada. Kehtiva kaevandamisloa omajal on õiguspärane ootus, et mäeeraldise ja selle teenindusmaa alal on katastriüksustele määratud mäetööstusmaa sihtotstarve. Maakasutuse muutust ja sihtotstarbe muutmist saab kavandada alles kaevandamise lõpu perioodil seoses korrastamisega ning see eeldab puudutatud isiku kaevandamisloa omaja nõusolekut, kuni kaevandamisluba kehtib. Kui korrastamisega veel alustatud ei ole, kuna toimub veel aktiivne maavara väljamine, siis mäetööstusmaa ja turbatööstusmaa kõrval teiste tabelis 2 märgitud sihtotstarvete mäetööstusmaale määramine takistab kaevandamist. Palume tabelist 2 eemaldada tootmis- maa, transpordimaa, jäätmeoidla maa sihtotstarbed mäetööstusmaa alal lubatud sihtotstarvete loetelust või alternatiivselt palume üldplaneeringusse lisada, et tootmis- maa, transpordimaa, jäätmeoidla maa sihtotstarbe määramine mäetööstusmaa-alale on võimalik vaid peale maavara ammendumist või kui selleks on saadud MaaPS alusel muu sisuga kooskõlastus või luba. Käesoleva üldplaneeringuga sellist luba ei ole antud. Üldkasutatava maa puhul palume tabelisse 2 lisada selgitus, et lisaks kaevandamise lõppemisele peab antud	
--	--	--	--

			alal olema ka maavara ammendunud. Kaevandamise lõppemisel võib antud alal veel maavara alles olla ja võimalik on nimetatud alal taotleda maavara kaevandamise loa pikendamist või taotleda uut luba. Palume maavarale juurdepääsu osas olemasoleva olukorra halvenemise vältimiseks ja seletuskirja üheselt mõistatavuse eesmärgil seletuskirja täpsustada.	
			4. Joonise Väärtused ja piirangud kohaselt jäävad pärandkultuuriobjektid maardlaga kattuvale alale või nende lähedusse. Seletuskirja peatükis 4.1.2. Kohaliku tasandi kultuuripärand on kohaliku tasandi kultuuripärandi säilitamise ja kasutamise tingimusena toodud (tsiteerin): „Pärandkultuuri objekti ümbritseval alal säilitada piirkonnale omane keskkond (nt põlispuud jm)”. Lisaks piirneb joonise Väärtused ja piirangud järgi kultuuritee Ruhingu kruusamaardlaga (registrikaart nr 958) ning Ruhingu kruusakarjääri (loa nr L.MK/332704; loa omaja PALMEKS OÜ) mäeeraldise ja selle teenindusmaaga. Seletuskirja peatükis 4.1.3. Kanepi-Antsla-Lüllemäe kultuuritee on kultuuriteele, selle huviobjektidele ja piirnevatele aladele seatud tingimusena toodud (tsiteerin): „Säilitada ja avada vaateid maastikule ja huviobjektidele” ning „Luua võimalused jalgsi ja jalgrattaga liikumiseks”. Nõustume, et kultuuripärandit tuleb hoida, kuid seda tuleb kaitsta lähtudes muinsuskaitseseadusest. Muinsuskaitseseadus ei sätesta pärandkultuuriobjektidele ega nende lähedastele aladele piiranguid. Kui pärandkultuuriobjekti ümbritsevale alale jääva põlispuu puhul on tegu looduskaitseseaduse mõistes kaitstava looduse üksikobjektiga, on puu kaitstud. Kaevandamisloa taotluse menetluse käigus kaalub loa andja kaevan-	4. Täpsustame sõnastust.

			damisega kaasnevaid mõjusid, vajadusel algatab keskkonnamõju hindamise ja sätestab loas täiendavate tingimustena leevendavad meetmed. Selgitame, et maavarale juurdepääsuks on tarvis taimestik ning maavara katvad pinnasekihid eemaldada ehk maastikku/keskkonda muuta. Palume seletuskirjas selgitada, et maardlatega kattuvatel aladel, kuhu on antud maavara kaevandamise keskkonnaluba, on keskkonna ja vaadete muutmine, sh taimestiku eemaldamine lubatud. Käesoleval hetkel viitab seletuskirja sõnastus pärandkultuuriobjekti ümbritseval alal keskkonna ja vaadete muutmise keelule. Lisaks märgime, et jalgsi ja jalgrattaga liikumise võimaluse tekitamine kehtiva maavara kaevandamise keskkonnaloaga aladele ei ole võimalik. Mäetööde ohutuse, maavara kaevandamisväärsuse säilimise ja maavarale juurdepääsu tagamiseks samaaegselt teisi tegevusi kaevandamisega samale alale ei ole võimalik lubada. Olemasoleva keskkonna ja vaadete säilitamise nõue ning jalgsi ja jalgrattaga liikumise võimaldamise kohustus maardla ja kehtiva maavara kaevandamise keskkonnaloaga alal halvendab maavarale juurdepääsu osas olemasolevat olukorda ning seega on üldplaneering vastuolus MaaPS §-ga 14.	
			5. Jooniste Maakasutus ja Väärtused ja piirangud kohaselt jäävad maardlad rohevõrgustikule. Seletuskirja peatükis 4.2.3. Rohevõrgustik on märgitud (tsiteerin): „Rohekoridori alale tohib uusehitisi lubada vastavalt allpool toodud nõuetele”, kuid esitatud nõuete osas ei ole lisatud, et maardlatega kattuvatel aladel on ehituseadustiku mõistes püsiva iseloomuga ehitiste rajamine lubatud vaid ammendunud maavaraga aladele kui ei ole saadud MaaPS alusel muu sisuga kooskõlastust või	5. Täpsustame sõnastust.

			luba. Palume seletuskirja täpsustada, sobilik on ka täpsustuse lisamine peatükki 3.4.11. Mäetööstuse maa-ala.	
			6. Jooniste Maakasutus ja Väärtused ja piirangud kohaselt jäävad maardlad rohevõrgustikule. Seletuskirja peatükis 4.2.3. Rohevõrgustik on rohevõrgustiku toimimiseks vajalike tingimuste seas kirjeldatud (tsiteerin): „Rohevõrgustiku tugevdamiseks säilitada põllumaade vahel paiknevad ökotonid – haljasribad ja puittaimestikuga kaetud alad“ ning „Ojade, jõgede ja järvede kaldad tuleb rohevõrgustiku alal säilitada võimalikult looduslikuna, et oleks tagatud bioloogiliselt mitmekesise ökotoni olemasolu ja säiliks seisu- ja vooluveekogude tähtsus ökoloogiliste koridoridena. Rohevõrgu toimimiseks on oluline, et veekogude kallaste haljastus ei oleks pelgalt muru ja puuderead. Tuleb säilitada põõsa-, pilliroo- vms haljassaari, mis annaksid vajadusel korral varju veelindudele“ ja „Vältida looduslike veekogude kuju (voolusängi) muutmist, kuna selline tegevus enamasti vähendab nende ökoloogilist tähtsust rohevõrgustiku osana“. Tugialadel kehtivate tingimustena on toodud (tsiteerin): „Üldjuhul ei rajata tugialale tootmisehitisi. Erandjuhul, kui tugialale uue objekti kavandamine või maakasutuse muutmine on vältimatu, tuleb kaasata vastava ala ekspert, et hinnata selle mõju keskkonnale ja rohevõrgustiku toimimisele ja pakkuda välja leevendavad meetmed (uuring, eksperthinnang või -arvamus);“ ning „Metsamaa raadamine tugialal on üldjuhul keelatud. Erandid on lubatud kaalutlusotsusena, nt tehnilise taristu objekti või karjääri kavandamisel, olemasolevate objektide (maaparandussüsteem, elektriliinid jm) hooldamisel, põllumaadel jm vajalikul juhul. Muudatuste kavandamisel tuleb täiendavalt koostada eksperthinnang	6. Täpsustame sõnastust.

		ala väärtuste hindamiseks ja RV funktsionaalse toimimise tagamiseks. Vajadusel tuleb määrata leevendavad või kompenseerivad meetmed, tagamaks rohevõrgustiku funktsioneerimine;". Rohekoridoris kehtivate tingimuste all on märgitud (tsiteerin): „Jõgede ja ojade kaldad hoitakse põllu- või metsamajanduslikus kasutuses. Lammialade niitmine on soovitatav pärast jaanipäeva, kui enamus linde on pesitsenud". Palume loodusliku taimeestikuga kaetud alade, veekogude kuju ning põllu- ja metsamajandusliku kasutuse säilitamist käsitleda maardlate aladel soovitusena, kuna maavarale juurdepääsuks on tarvis maavara kattev taimeestik ja pinnasekihid eemaldada ning võib ka olla vajalik veekogu kuju muuta. Selgitame, et katastriüksusele, millele on välja antud maavara kaevandamise luba, määratakse kaevandamisloast tulenev määrtööstusmaa või turbatööstusmaa sihtotstarve. Igakordset eksperdi kaasamist ja eksperthinnangu koostamist ei nõua maavara kaevandamiseks vajaliku maakasutuse muutmisel või metsamaa raadamisel ükski õigusakt, kui loa andja pole otsustanud eksperthinnangu vajalikkust. Kaevandamisluba võidakse taotleda ka väga väikesel alal ja sellistel juhtudel on eksperthinnangu nõue ebaproportsionaalne. Eksperthinnangu koostamise vajadust hinnatakse kaevandamisloa taotlemise menetluse raames, kus kaevandamisloa andja arvestab menetlusprotsessi käigus kõikide asjaoludega, sh rohevõrgustikuga. Palume seletuskirjas selgitada, et eksperdi kaasamist ja eksperthinnangut rohevõrgustikul muudatuste kavandamisel nõutakse vaid kaalutlusotsuse tulemusena, mitte igakordselt, kuna vastasel korral on planeering vastuolus MaaPS §-ga 14. Maaamet nõustub täiendustega, mis viitavad, et roheline võrgustiku toimimist hinnatakse näiteks keskkonnamõju eelhinnangu koostamise osana ning hinnangu	
--	--	--	--

			andmise peamine eesmärk on selgitada sobivate leevendavate meetmete rakendamise vajadus ja võimalus. Palume sõnastada seletuskirjas eelpool nimetatud laused ümber nii, et oleks selgelt aru saada, et kaalutlusotsuse tulemusena on siiski muud tegevused, sh kaevandamine, rohevõrgustikul võimalik. Käesolev sõnastus viitab pigem keelule, mis takistab maavarale juurdepääsu ning on seega vastuolus MaaPS §-ga 14.	
			7. Joonise Väärtused ja piirangud kohaselt jäävad maardlad väärtuslikele maastikele. Seletuskirja peatükis 4.2.4. Väärtuslikud maastikud on väärtuslike maastike säilitamise ja kasutamise tingimusena kirjeldatud (tsiteerin): „Säilitada tuleb väärtuslike maastike arhitektuuriline ja maastikuline miljö. Säilitada tuleb olemasolevad väärtused ja sobitada uued ehitised kooskõlas olemasolevatega. Maa sihtotstarbe muutmisel tuleb arvestada, et säiliks olemasolev maastiku muster” ning „Säilitada vaated väärtuslikele maastikuelementidele, eriti avalikult kasutatavate teede ääres” ja „Maardlate kasutuselevõtul tuleb võimalusel vältida alasid, mis asuvad väärtuslikel maastikel. Juhul, kui nimetatud aladel on kaevandamine majanduslikult otstarbekas, tuleb eelnevalt hinnata kaasnevaid mõjusid väärtuslikele maastikukomponentidele ning võimalusel säilitada ala väärtused maksimaalselt;” ja „Väärtusliku maastiku toimimise tagamisega tuleb arvestada kaevandamisloale tingimuste seadmisel, korrastamistingimuste andmisel ja nende alusel korrastamisprojekti koostamisel. Kaevandamisloale tuleb lisada tingimused leevendavate meetmete rakendamiseks.” Nõustume eelpool tooduga, välja arvatud viimasena tsiteeritud lause, mille kohaselt on kohustuslik igal juhul leevendavad meetmed loa tingimusena sätestada. Kuna leevendavate meetmete vajalikkus selgub igakordse	7. Täpsustame sõnastust.

			kaalutluse tulemusena, palume täpsustada, et kaevandamisloale tuleb vajadusel lisada tingimused leevendavate meetmete rakendamiseks. KSH aruande eelnõu peatükis 9.1.6. Meetmed kultuuripärandi kaitseks on märgitud (tsiteerin): „Väärtuslikel maastikel tuleb säilitada ajalooline asustusstruktuur ja maastikumuster ehk traditsiooniline külamaastik. Väärtuslike maastike säilimise tagab nende sihipärane hooldamine.“ Tulenevalt nimetatud lausetest palume selguse tagamiseks lisada seletuskirja ja KSH aruande eelnõusse, et väärtuslikud maastikud ei ole takistuseks õigusaktide kohaselt maavara kaevandamise keskkonnaloa taotlemisel ja saamisel.	
			8. Joonis Väärtused ja piirangud kohaselt jäävad maardlad väärtuslikele põllumajandusmaadele. Seletuskirja peatükis 4.6. Väärtuslik põllumajandusmaa on väärtuslike põllumajandusmaade säilitamise tingimusena toodud (tsiteerin): „Väärtuslikku põllumajandusmaad kasutatakse üldjuhul põllumajanduslikuks tegevuseks ning nende väärtus ei tohi ajas kahaneda. Muude tegevuste kavandamine väärtuslikele põllumajandusmaadele ei ole välistatud, kuid see peab olema põhjendatud ja hoolikalt läbi kaalutud, vajadusel tuleb hinnata kaasnevaid mõjusid põllumajandusmaadele. Muu maakasutuse osas tuleb eelistada tegevusi, mis ei põhjusta väärtuslike põllumajandusmaade olulist vähenemist, massiivide killustamist ega kahjusta nende sihtotstarbelist kasutamist tulevikus;“ (sarnase mõtte leiab ka KSH aruande eelnõu peatükkidest 7.8. Mõju väärtuslikule põllumajandusmaale ja 9.1.5. Meetmed väärtuslike põllumajandusmaade kaitseks) ja „Ehitamist väärtuslikule põllumajandusmaale tuleb üldjuhul vältida. Põhjendatud juhul võib ehitisi (sh taastuenergiapaigaldised) väärtuslikele põllumajandusmaadele	8. Täpsustame sõnastust.

			kavandada, kuid sel juhul tuleb kavandamise etapis tagada väärtusliku põllumajandusmaa boniteedi ja põllumassiivi terviklikkuse säilimine, hinnata kaasnevaid mõjusid ning maakasutuse muudatust põhjendada;" ja „Põldude läheduses olev looduslik taimkate, samuti üksikud puud ja puude grupid põldudel, hekid, metsaribad tuleb üldjuhul säilitada. Sellised loodusliku taime- stikuga kaetud alad võimaldavad suurendada põllumajandus- piirkondade bioloogilist mitmekesisust ja moodustavad kohaliku tasandi rohevõrgustiku. Nende alade metsas- tamine vms maastiku avatust kaotav tegevus peab olema põhjendatud ja läbi kaalutud." (sarnase mõtte leiab ka KSH aruande eelnõu peatükist 9.1.5. Meetmed väärtuslike põllumajandusmaade kaitseks, KSH aruande eelnõu peatükis 7.8. Mõju väärtuslikule põllu- majandusmaale on esitatud taimkatte säilitamise nõue soovitusena) ja „Maardlate kasutuselevõtul on soovitat vältida alasid, mis asuvad väärtuslikel põllumajan- dusmaadel. Juhul, kui nimetatud aladel on kaevan- damine majanduslikult otstarbekas, tuleb kaevanda- misloa taotluse raames anda hinnang väärtusliku põl- lumajandusmaa hävinemise olulisusele, hinnata kaas- nevaid mõjusid ning maakasutuse muudatust põhjen- dada;" ja „Väärtusliku põllumajandusmaa säilitamise vajadusega tuleb arvestada kaevandamisloale tingi- muste seadmisel, korrastamistingimuste andmisel ja nende alusel korrastamisprojekti koostamisel. Vajadu- sel tuleb lisada kaevandamisloale tingimused leevenda- vate meetmete rakendamiseks;". KSH aruande peatü- kis Kokkuvõte on KSH tulemuste ja järelduste seas kir- jeldatud (tsiteerin): „Põllumajandus on Antsla vallas oluline majandusharu nii ettevõtlusvaldkonnana kui ka maastikupildi kujundajana. Seetõttu peab väärtuslikul põllumajandusmaal jätkuma põllumajanduslik maak- asutus (eelkõige toidutootmine) ning selle väärtus ei	
--	--	--	---	--

			tohi ajas kahaneda. ÜP tingimuste rakendamisel säilib väärtusliku põllumajandusmaa jätkusuutlik kasutamine". Põllumajandusliku maakasutuse jätkumise kohustusele väärtuslikel põllumajandusmaadel on viidatud ka KSH aruande eelnõu peatükis 7.8. Mõju väärtuslikule põllumajandusmaale. KSH aruande eelnõu leheküljel 106 on viite 161 juurde märgitud (tsiteerin): „Loodusliku taimkatte säilitamise ettepanek/meede ei kehti, kui maardla alale on väljastatud kaevandamiseks luba, mis eeldab taimestiku eemaldamist." ning viite 162 juurde (tsiteerin): „Näiteks maavara kaevandamiseks antud keskkonnalooga aladel ei ole väärtuslike põllumajandusmaade säilitamine ja sihtotstarbeline kasutamine enam võimalik.". Palume tulenevalt nimetatud lausetest seletuskirja lisada, et väärtuslikud põllumajandusmaad ei ole takistuseks õigusaktide kohaselt maavara kaevandamise keskkonnaloa taotlemisel ja saamisel. Seletuskirjas palume sarnaselt KSH aruande eelnõus kirjeldatule taimkatte säilitamise nõuet käsitleda soovitusena. Lisaks palume seletuskirjas selgitada, et väärtuslikel põllumajandusmaadel on maardlatega kattuvatel aladel ehitiste (sh taastuenergiapaigaldiste) rajamine võimalik vaid peale maavara ammendumist, kui ei ole saadud MaaPS alusel muu sisuga kooskõlastust või luba. Sobilik on ehitiste täpsustuse lisamine seletuskirja peatükki 3.4.11. Mäetööstuse maa-ala.	
			9. Seletuskirja peatükis 5.3. Taastuenergeetika on üle 15 kW tootmisvõimsusega päikeseparkide rajamise tingimusena toodud (tsiteerin): „Päikeseelektriijaamade rajamiseks sobilikud alad on liitumisvõimalustega elektriliinide ja alajaamade vahetus läheduses asuvad olemasolevad tootmismaad, lagedad, vähemetsased või väheväärtuslikud alad ning kasutusest väljalangenud	9. Täpsustame sõnastust.

			alad (nt endised tootmisalad, laudakompleksid, väheviljakad põllumajandusmaad jms);" ning „Päikeseelektrijaamade asukohavalikut tuleb iga üksikjuhtumi puhul kaaluda, võttes arvesse loodus- ning maastikulisi väärtusi. Maastiku ja elupaikade killustatuse ning kumulatiivsete mõjude vähendamiseks, lähtuda järgmistest põhimõtetest:..." Põhimõtete all ei ole märgitud kattumist maardlatega. Palume põhimõtete alla, millest päikeseelektrijaama asukohavalikul lähtutakse, lisada ka asumine maardlatega kattuvatel aladel, kuna päikeseparkide rajamine maardlatel on lubatud vaid peale maavara ammendumist kui ei ole MaaPS alusel saadud muu sisuga kooskõlastust või luba.	
			Maa-amet nõustub ajavahemikul 11.10.2021–10.11.2021 avalikul väljapanekul olnud Antsla valla üldplaneeringuga tingimusel, et täpsustatakse ja täiendatakse planeeringu dokumente vastavalt eeltoodud märkustele. Märkustega arvestamata jätmisel halveneb maavarale juurdepääsu osas olemasolev olukord ja planeering on vastuolus MaaPS § 14.	Võtame teadmiseks.
		LÄHTESEISUKOHAD 28.10.2020 nr 6 3/2 0/15414 2	Maapõueseaduse (edaspidi MaaPS) § 15 lõike 7 kohaselt, kui planeeritaval maa-alal asub maardla või selle osa, kooskõlastatakse üldplaneering PlanS sätestatud korras Keskkonnaministeeriumi või valdkonna eest vastutava ministri volitatud asutusega. Keskkonnaminister on oma 05.03.2019 käskkirjaga nr 1-2/19/198 andnud Maa-ametile volituse kooskõlastada üldplaneeringuid PlanS sätestatud korras, kui planeeritav maa-ala asub keskkonnaregistri maardlate nimistus oleval maardlal või selle osal. MaaPS §14 lõike 2 kohaselt võib ministri volitatud asutus lubada maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavat	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel ja teeme üldplaneeringu koostamise käigus koostööd Maa-ametiga lähtuvalt Maa-ametile antud volitustest.

			tegevust üksnes juhul, kui kavandatav tegevus ei halvenda maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda või halvendab maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegevus ei ole püsiva iseloomuga või halvendab maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegemist on ülekaaluka avaliku huviga ehitise, sealhulgas tehnovõrgu, rajatise või ehitusseadustiku tähenduses riigikaitselise ehitise ehitamisega, mille jaoks ei ole mõistlikku alternatiivset asukohta. Palume planeeringu koostamisel maardlate aladel arvestada MaaPS-s sätestatuga.	
			Selleks, et edaspidises planeerimisprotsessis oleks võimalik arvestada keskkonnaregistri maardlate nimistus arvel olevate maardlate ja mäeeraldistega, palume üldplaneeringu jooniste koostamisel kasutada keskkonnaregistris arvel olevate maardlate ja mäeeraldiste piire. Keskkonnaregistri seaduse § 6 kohaselt peab planeeringute koostamisel kasutama üksnes keskkonnaregistrisse kantud keskkonnaandmeid. Lisaks palume anda mäetööstusmaa juhtotstarbe olemasolevate mäeeraldiste ja nende teenindusmaa aladele. Maardlate piiride kujutamisel ja mäetööstusmaa juhtotstarbe määramisel palume lähtuda Maa-ametist saadud maardlate, mäeeraldiste ja nende teenindusmaade ajakohastest piiridest. Ajakohaste andmete saamiseks on võimalus kasutada WFS-teenust aadressil https://teenus.maaamet.ee/ows/maardlad?service=WFS&version=1.1.0&request=GetCapabilities või küsida andmete väljavõtte GIS-failidena. Palume joonistele lisada kuupäev, mis seisuga on maardlate, mäeeraldiste ning nende teenindusmaade andmeid kasutatud.	Arvestame märkusega üldplaneeringu koostamise käigus. Mäetööstusmaa juhtotstarbe näitame ühiselt nendele mäeeraldistele ja nende teenindusmaadele, kuhu on väljastatud kaevandamisluba ning nendele mäeeraldistele ja nende teenindusmaadele, kus on maavara kaevandamise loa taotlus menetluses. Kaalume eraldi juhtotstarbe määramist vajadusel turbatööstusmaale.

			Reformimata riigimaade ja Keskkonnaministeeriumi valitsemisel olevate maaüksuste, mille volitatud asutus on Maa-amet, osas annab üldplaneeringule seisukoha Keskkonnaministeerium.	Teadmiseks võetud.
8.	Põllumajandus- ja Toiduamet	EELNÕU/ES-KIIS 27.10.2021	1. 3.1. <i>Üldised ehitustingimused</i> Lisada, et arendustegevus maaparandussüsteemi maa-alal ei tohi halvendada maaparandussüsteemi toimimist.	1. Täiendame seletuskirja.
			2. 3.3. <i>Hajaasustusala</i> Lisada tingimustesse, et maaparandussüsteemi maa-alal tuleb järgida selle toimimise tagamiseks seatud tingimusi (vt ptk 5.4.).	2. Piisab tingimuse kajastamisest üldiste ehitustingimuste peatükis, vt eelmine punkt.
			3. 5.2.3. <i>Sademeveekanaliseerimine</i> Lisada tingimustesse, et maaparandussüsteemi maa-alale hoonestuse planeerimisel tuleb leida sademevee ära juhtimiseks muu lahendus, kui immutamine. Seda seetõttu, et maaparandussüsteemid on rajatud endiste looduslikult liigniisketele aladele, kust vesi ära ei imbunud ega valgunud ja maaviljeluseks sobiva niiskusréžiimi saavutamiseks tuli liigvesi maaparandussüsteemi rajatistega eemale juhtida. Samuti tuleb arvestada, et väljaspool maaparandussüsteemi kogutud sademevee maaparandussüsteemi juhtimisel tuleb taotleda MaaParS § 53 lg 1 kohane luba ja arvestada MaaParS § 53 lg 8 kohase võimaliku eelneva maaparandussüsteemi rekonstrueerimise vajadusega.	3. Täiendame sõnastust.
			4. 5.3. <i>Taastuvenergeetika</i> Lisada tingimustesse, et päikeseparkide kavandamisel maaparandussüsteemi maa-alale tuleb arvestada	4. Täiendame sõnastust.

			maaparandussüsteemi toimimist tagavate meetmetega, st peale päikesepaneelide eemaldamist saab maad kasutada taas põllumajandusmaana.	
			5. 5.4. <i>Maaparandussüsteemid</i> Lisada tingimustesse, et maaparandussüsteemi või selle eesvoolu kaitselõigu veetaseme reguleerimine ning istanduse rajamine maaparandussüsteemi maa-alale on samuti vaja kooskõlastada PTA-ga.	5. Täiendame tingimusi.
			6. 11. <i>Mõisted</i> Täiendada peatükki mõistetega maaparandussüsteemi reguleeriv võrk, maaparandussüsteemi eesvool ja riigi poolt korras hoitav ühiseesvool.	6. Täiendame mõistete peatükki.
			7. Antsla valla üldplaneeringu avalikul veebikaardil „Tehniline taristu“ all käsitletavas maaparandussüsteemi osas väljenduda täpsemalt. Maaparandusvõrk on maaparandussüsteemi reguleeriv võrk ja riigi eesvool on riigi poolt korras hoitav ühiseesvool. Antsla valla üldplaneeringu eskiislahenduse ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu joonistel puudub maaparanduse hoiualade tähistus (maaparanduse reguleeriv võrk, eesvool, riigi poolt korras hoitav ühiseesvool). Lisada see vähemalt ühele joonisele, nt joonisele 3 „Taristu“. Ilma maaparandussüsteemide maa-ala määranguta joonistel ei teki maaomanikul arusaamist piirangutest muu ehitise rajamisel maaparandussüsteemide alale.	7. Täiendame avaliku veebikaardi sõnastust maaparandussüsteemi osas. Lisame maaparandussüsteemide info joonisele 3 „Taristu“.
	Põllumajandusamet (endise nimega)	LÄHTESEISUKOHAD 02.10.2020 nr 14.5-1/1566-1	Eesti maamajanduse jaoks on oluline, et üldplaneeringus saavad kajastatud olemasolevate maaparandussüsteemide toimimist tagavad meetmed (sh maaparandussüsteemide terviklikkuse ja toimimise säilitamine) ning järgitud ruumilise planeerimise põhimõtteid ja kujune-	Arvestame märkustega üldplaneeringu koostamisel. Üldplaneeringus kajastame maaparandussüsteemidele ja sajuvete ärajuhtimiseks üldtingimused.

			nud mulla niiskusrežiimi säilimist maaparandussüsteemide aladel, kus kavandatakse maakasutuse muutmist ja ehituseõiguse laiendamist. Juhime Teie tähelepanu, et maaparandussüsteemi maa-ala maaparandusseaduse tähenduses on maatulundusmaa, millel paikneb niiskusrežiimi reguleeriv võrk. Maaparandussüsteem võib paikneda ka muu sihtotstarbega maal. Maakasutuses on oluline, et maaparandussüsteemi maa-alale ei oleks määratud muud otstarvet kui põllumajandusmaa (põllukuivendus) või metsamaa (metsakuivendus). Muul maal paiknev maaparandussüsteem või selle osa peab säilitama vee läbilaskmisvõime. Maaparandussüsteemi maa-alal ja eesvoolu kaitsevööndis sihtotstarbe või kasutusotstarbe muutmise, muu ehitise ehitamine, mis ei ole maaparandussüsteemi osa, lisavee juhtimine maaparandussüsteemi väljastpoolt maaparandussüsteemi maa-ala, heit-, sade- või muu vee juhtimine drenaaži maa-alale ning lõhkamis-, puurimis-, kaeve ja muu selline töö pinnases tuleb kooskõlastada PMA-ga. Sealjuures tuleb arvestada, et kui eelnimetatud tegevused maaparandussüsteemi maa-alal on vältimatud ja antud tegevusega ei ole võimalik säilitada maaparandussüsteemi sihipärane toimimine, tuleb olemasolev maaparandussüsteem ümber ehitada.	
9.	Transpordiamet	EELNÕU/ES-KIIS 20.10.2021 nr 7.1- 2/21/23115-2	1. Täname, et olete kõik meie ettepanekud riigiteede kaitsevööndite osas kaarte koostades arvesse võtnud, kuid palume ühtlustada ka seletuskiri ja kaardimaterjal. Tulenevalt kiirusrežiimist 50 km/h nõustume kaardirakenduses kajastatud kaitsevööndi ulatusega Kobela	1. Korrigeerime lõigu pikkust seletuskirjas. Täpsustame, et 30 m kaitsevöönd on määratud 25252 Kobela-Antsu km 0,195-0,271.

			alevikus (tiheasustusala piirilt kuni aleviku piirin). Palume seletuskirjas korrigeerida lõigu pikkust, mille osas määratakse 30 m kaitsevöönd: 25252 Kobela-Antsu km 0,195-0,255.	
			2. Nõustume planeeringus esitatud ettepanekuga (seletuskirjas lk 47 viimane ettepanek) teekaitsevööndi suurendamiseks Vana-Antsla alevikus. Palume korrigeerida kilomeetrivahemikku: 25183 Antsla-Kanepi km 4,56-5,21. Meie seisukohalt on võtmeküsimusteks riigitee ohutus ja toimimine, mida kaalume juhtumipõhiselt. Kinnitame, et teekaitsevöönditesse ehitamine ei ole keelatud. Me soovime antud asukohas kõrgendatud liiklusriskidega seoses suuremat kaasatust: kiirusrežiimi suurenedes võib ehitusloakohustuslike ehitiste ehitamine riigitee katte 10 m kaugusele avaldada eeldatavalt olulist mõju inimeste tervisele, varale ja/või heaolule ning vajab kohakeskset ja lahenduspõhist kaalutlemist. Antsla mnt 14 puhul saab hoonete kavandamisel aluseks võtta kõrvalkinnistu hoonestusjoont. Asukohas, kus kiirusrežiim muutub asulaväliseks, lähtume hoonete teekaitsevööndisse ehitamise lubamisel 16-20 m külgnähtavusalast, mis tagab hoonestusjoone osas sujuva ülemineku 10 meetrist kuni 30 meetrini. Muus osas nõustume üldplaneeringuga.	2. Arvestame ettepanekuga.
	Lennuamet (endise nimega)	LÄHTESEISUKOHAD 04.09.2020 nr 4.6-8/20/3726-2	Lennuamet palub Antsla valla üldplaneeringu koostamisel arvestada Antsla lennuvälja lähiümbruse piirangupindadest tulenevate kõrguspiirangutega.	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel.

	Maanteeamet (endise nimega)	LÄHTESEISU-KOHAD 25.09.2020 nr 15-2/20/41033-3; 16.11.2018 nr 15-2/18/50060-3	Teedevõrgustiku, sealhulgas riigiteede ja kohalike teede üldise asukoha määramine: Integreerida planeeringusse teemaplaneeringuga „Võrumaa kergliiklusteed ja loodusrajad“ kavandatud teedevõrgustik, sealhulgas seatud tingimused. Integreerida planeeringusse maakonnaplaneeringuga kavandatud teedevõrgustik, sh riigitee nr 70 Antsla – Vaabina km 5,9-6,1 asuva kurvi õgvendus. Integreerida planeeringusse üldplaneeringu täpsusastmes perspektiivsed õgvendused ja jalgratta- ja jalgteed järgmistest projektidest: • SWECO Projekt AS töö nr 17420-0014 „Tugimaantee 69 Võru – Kuigatsi – Tõrva km 9,410-22,070 asuva Varese-Vaabina lõigu rekonstrueerimise projekt“. • Teedeprojekt OÜ töö nr T02518 „Tugimaantee 69 Võru – Kuigatsi – Tõrva km 22,07-34,664 Vaabina-Sarapuu lõigu rekonstrueerimise projekt“. Jooniste saamiseks pöörduda planeeringu koostajal täiendavalt Maanteeameti poole.	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu lahenduse väljatöötamisel. Riigitee nr 70 Antsla – Vaabina km 5,9-6,1 asuva kurvi õgvenduse projekt on teostatud. „Tugimaantee 69 Võru – Kuigatsi – Tõrva km 9,410-22,070 asuva Varese-Vaabina lõigu rekonstrueerimise projekt“ on teostatud.
			Juhime tähelepanu seletuskirja lk 12 punkt 4 tabelis transpordivõrgustikku puudutava osa sõnastusele „ <i>selgitatakse välja tänavate ja maanteede minimaalse laiuse ning kaitsevööndi muutmise vajadus</i> “. Transpordimaa on vajalik eelkõige tee ja selle koosseisu kuuluvate rajatiste paigutamiseks. Teede laiused on riigiteede puhul fikseeritud vastavalt teeklassidele maanteede projekteerimisenormidega ning täpsustatud linnatänavate standardiga. Maanteeameti seisukohalt on võtmeküsimusteks riigitee ohutus ja toimimine, mida kaalume juhtumipõhiselt. Kinnitame, et teekaitsevöönditesse ehitamine ei ole keelatud. Meie tehtud tänavate	Arvestame märkusega ÜP koostamisel.

			kaitsevööndite suurendamise ettepanekute peamine eesmärk on see, et soovime endale laiemat kaalutlusruumi kõrgendatud liiklusriskidega riigitee lõikudes (nt kiiruspiirang 70 km/h või rohkem), kus ehitusloakohustuslike ehitiste ehitamine riigitee kattest 10 m kaugusele võib avaldada eeldatavalt olulist mõju inimeste tervisele, varale ja/või heaolule ning vajab kohakeskset ja lahenduspõhist kaalutlemist.	
			Analüüsida kohaliku teedevõrgustiku piisavust juurdepääsude tagamisel ning määrata perspektiivsete kohalike teede (sealhulgas jalgratta- ja jalgteede) üldised asukohad.	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel.
			Määrata olemasolevate ja kavandatud teede funktsioonid: näiteks kohalik tee, avaliku kasutusega eratee. Riigiteedeks määramine ja riigiteede kohalikeks teedeks määramine toimub koostöös Maanteeametiga.	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel.
			Riigiteest tekkivate kitsenduste määramine, sealhulgas tänava kaitsevööndi laiendamine, riigitee kaitsevööndi vähendamine: Riigitee kaitsevööndi laiuse käsitlemisel lähtuda EhS § 71 lõikest 2 ja tänava puhul sama paragrahvi lõikest 3. Kobela ja Vana – Antsla alevikke läbivad riigiteed on EhS § 92 lg 3 mõistes tänavad. Tulenevalt EhS § 71 lg 3 oleme hinnanud nimetatud alevikke läbivate riigiteede kaitsevööndite ulatust ning välja kujunemata hoones- tusjoone ning linliku keskkonna puudumise tõttu teeme ettepaneku määrata alljärgnevatel riigiteedel kaitsevööndi laiuseks 30 m äärmise sõiduraja välimisest servast: • Riigitee nr 25252 Kobela – Antsu km 0,0-0,27. • Riigitee nr 25124 Uue-Antsla – Vana-Antsla km 1,46-2,33.	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel. Erisuste määratlemisel teeme koostööd Maanteeametiga.

		• Riigitee nr 25102 Vana-Antsla – Lüllemäe km 0,0-1,15. • Riigitee nr 25117 Vana-Antsla - Kraavi km 0,0-0,52. • Riigitee nr 25183 Antsla – Kanepi km 2,25-3,90. Nimetatud riigiteed jäävad alevike ja külade piirile, kus EhS § 71 lg 2 alusel jätkub külades kaitsevöönd ulatusega 30 m äärmise sõiduraja välimisest servast. Juhul kui olemasolev hoonestusjoon jätkub väljaspool linna ja alevikke, kaalub Maanteeamet kohaliku omavalitsuse põhjenduste alusel EhS § 71 lõikest 2 tuleneva kaitsevööndi laiuse vähendamist.	
		Määrata tingimus, et riigitee kaitsevööndisse üldjuhul hooneid ei kavandata. Juhul, kui hoonete kavandamine on põhjendatud väljakujunenud hoonestusjoonega, määrata tingimus, et arendaja peab arvestama liiklust tulenevate häiringute (müra, saaste, vibratsioon) kahjuliku mõjuga. Normidele vastavuse tagamine, leevendavate meetmete kasutusele võtmine ja finantseerimine on arendaja kohustus.	Kaalume ettepanekuga arvestamist üldplaneeringu lahenduse väljatöötamisel.
		Soovitame müratundlikke alasid/objekte riigiteede mõjupiirkonda mitte planeerida.	Kaalume ettepanekuga arvestamist üldplaneeringu koostamisel.
		Juurdepääsu tagamiseks riigiteele, määrata tingimus mitut kinnistut teenindava eratee avalikult kasutatavaks määramiseks, vajadusel transpordimaa kavandamiseks ja vastavalt EhS-le teeregistrisse kandmiseks.	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel.
		Juurdepääsu tagamiseks riigiteele määrata tingimus, et kinnistute maakorralduslikul jagamisel tuleb juurdepääs tagada seni kinnistut teenindanud juurdepääsu kaudu ühiselt ning uutel moodustatavatel katastriüksustel puudub õigus igaühel eraldi juurdepääsu saamiseks riigiteelt.	Kaalume ettepanekuga arvestamist üldplaneeringu koostamisel. Erisused on võimalikud kui normikohane (tee klassist ja sõidetavusest tingitud) mahasõitude vahekaugus on tagatud.

			Määrata tingimus, et riigiteega külgneva ehitustegevuse kavandamisel detailplaneeringu koostamise kohustuseta alal, tuleb reeglina kasutada juurdepääsuks kohalikke teid ja olemasolevaid ristumisi riigiteega.	Kaalume ettepanekuga arvestamist üldplaneeringu koostamisel. Erisuste määratlemisel teeme koostööd Maanteeametiga.
			Terviklike ruumilahenduste saavutamiseks riigiteedelt juurdepääsude kavandamisel selgitada välja avalik huvi, määrata kohustus detailplaneeringu koostamiseks juhul kui arendusalale puudub olemasolev juurdepääs ja / või on vajalik juurdepääsude tagamine / säilitamine avalikult kasutatavalt teelt ala lähinaabritele.	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel.
			Jalgratta- ja jalgteed tuleb üldjuhul kavandada välja-poole riigitee transpordimaad. Juhul kui üldplaneering ei täpsusta ruumivõimalusi kergliiklustee rajamiseks eramaadel, määrata tingimus, et projekteerimistingimused kergliiklustee rajamiseks antakse läbi avatud menetluse.	Kaalume ettepanekuga arvestamist üldplaneeringu lahenduse väljatöötamisel.
			Määrata tingimus, et põhjendatud juhul tuleb suured kaevandatavatele aladele juurdepääsuteede, kaasa arvatud riigiteede, kandevõimet või viia neid muul moel liikluskoormusega vastavusse.	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel.
			Määrata rajatise asukoha kooskõlastamise vajadus riigitee omanikuga juhul, kui rajatise kõrgus (tuulikute puhul lisada labade pikkus) on suurem kui kaugus äärmise sõiduraja välimisest servast.	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel.
			Uute arendus- ja elamualade kavandamisel analüüsida olemasoleva teedevõrgu võimekust ja vastavust. Tingimuste määramisel lähtuda asjaolust, et Maanteeamet ei võta arendustegevuse vajadustest tingitud uute teelõikude rajamise ja riigiteede ümberehitamise kohustust. Tingimuste määramisel tagada ühistranspordiga liigipääsetavus.	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel, arvestades üldplaneeringu täpsusastet

			Palume arvestada ja kajastada üldplaneeringu seletuskirjas, et üldjuhul ei ole võimalik juhtida arendusalade sademevett riigitee kraavidesse. See on võimalik vaid põhjendatud juhtudel koostöös Maanteeametiga.	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel. Erisuste määratlemisel teeme koostööd Maanteeametiga.
			Tehnovõrkude kavandamist riigitee transpordimaale tuleb vältida, kuna transpordimaa on vajalik eelkõige tee ja selle koosseisu kuuluvate rajatiste paigutamiseks.	Kaalume ettepanekut üldplaneeringu koostamisel. Erisuste määratlemisel teeme koostööd Maanteeametiga. Võib ilmnedagi kohti, kus tehnovõrkude koridoride ühtlustamine on ruumikasutuse optimeerimise kontekstis vajalik.
			Planeeringut koostades tuleb soodustada ühissõidukite eeliskasutamist, vähendades sellega transpordi negatiivset mõju keskkonnale ja sellest põhjustatud tervisekahjustusi ning aidates kaasa liiklusõnnetuste ja liikluse summikute ärahoidmisele.	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel.
			Lähtuda riigitee funktsioonist teenindada eelkõige läbivat liiklust ja arvestada et, kohalikku liiklust teenindab eelkõige kohalik tee. Planeeringulahendusega vältida kohaliku liikluse suunamist transiitliiklusega teele.	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel.
			Arendusalade juurdepääsud lahendada läbi koguja- teede, mis on ühendatud riigiteega ühise ristumiskoha kaudu. Määrata perspektiivse ja olemasoleva suletava juurdepääsu asukoht avalikult kasutatavale teele.	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel.
			Pendelliikluse vältimiseks on soovitatav kavandada piirkonna liiklussagedust suurendavad arendused keskustesse.	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel.
			Vältida planeeringulahendust, mis tingib vajaduse hajastusega piirkonnas riigitee pidevaks ületamiseks.	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel.
			Liiklejate ohutuse tagamiseks ja riigitee korrakohaseks kasutamiseks ei ole parkimine riigiteel lubatud. Arendusalade, sh avaliku kasutusega alade, planeerimisel	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel.

			(puhkealad, supluskohad jm) kavandada lahendus, kus parkimine toimub väljaspool riigiteed ja alaga samal teepoolel.	
10	Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet	LÄHTESEISUKOHAD 18.09.2020 nr 16-6/18-2861-006	Toome mõned ettepanekud, mis puudutavad raudteehutuse valdkonda ning võivad olla kitsendavateks tingimusteks ja/või mõjutada inimeste tervist ja heaolu: 1) Samatasandiliste raudteeületuskohtade rajamine üle rööbastee ei ole ohutu ning tegemist on olulise kitsendusega (näiteks kinnisvaraarenduses – ületuskohtade rajamine soovitud kohta ei pruugi olla võimalik), mis tuleks üldplaneeringus välja tuua.	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel arvestades muuhulgas üldplaneeringu täpsusastet. Üldplaneeringus kavandatava maakasutuse planeerimisel arvestame esitatud ettepanekuga üldpõhimõtete määratlemisel, kuid tehniliste lahenduste koostamine on üldplaneeringule järgnevate tegevuste (detailplaneeringud, projekteerimistingimused jms) ülesanne.
			2) Ruumilise tihendamise käigus tuleb võimalusel vältida raudteeni ulatuvate tupiktänavate projekteerimist, sest see loob soodsa võimaluse ebaseaduslike raudteeületuskohtade tekkeks. Ebaseadusliku (illegalse) ületuskoha all mõistetakse nn isetekkelist raudteeületuskohta, millel puudub hooldaja ja mis ei ole ette nähtud raudtee ületamiseks. Isetekkelised raudteeületuskohad kujutavad endast ohtu selle ületajale ega vasta ületuskoha nõuetele.	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu maakasutuse kavandamisel. Märgime, et üldplaneeringu täpsusastet arvestades võib nii mõneski piirkonnas osutada vajalikuks seada tingimus järgmiste etappide (nt detailplaneeringu koostamise või projekteerimistingimuste väljastamise) tarbeks.
			3) Palume võimalusel arvestada maa sihtotstarvete määramisel ja elamupiirkondade planeerimisel ning rajamisel võimaliku pendelliikumisega üle raudtee. Olemasolevad ülesõidu- ja käigukohad peaksid olema võimalikult palju kasutatavad, sest reeglina pole samatasandiliste ületuskohtade lähestikku rajamine kuigi otstarbekas ning samuti peab uue samatasandilise ülekäigukoha rajamine olema põhjendatud ja vältimatu.	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu maakasutuse kavandamisel. Märgime, et üldplaneeringu täpsusastet arvestades võib nii mõneski piirkonnas osutada vajalikuks seada tingimus järgmiste etappide (nt detailplaneeringu koostamise või projekteerimistingimuste väljastamise) tarbeks.
			4) Raudteeülekäigukohtade planeerimisel (sh kergliiklusteede rajamise käigus), tuleb need tehniliselt lahendada selliselt, et liikumisteed oleksid üheaegselt nii	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu maakasutuse kavandamisel.

			ohutud kui ka optimaalsed – arvestatakse väljakujunenud liikumisteid, vajadusel eraldatakse raudtee ümbritsevast keskkonnast vajalikus ulatuses piirdeaiaga. Nõutav turvavarustus ületuskohtadel peab olema toimiv ja lahendatud nii, et seda kasutataks õigesti (märgistus nähtav, puudub möödapõike võimalus). Palume juba planeeringu tasandil võimalusel nõuet raudtee ääres asuvate lasteasutuste, välispordirajatiste (nt staadion) ja elumute kruntide raudteepoolse külje piiramiseks aiaga, et vältida laste ja elamupiirkonnas ka loomade ootamatut sattumist raudteemaale.	
			Raudtee kaitsevööndit (ulatus 30 m äärmisest rööpast) puudutavad tingimused on hetkel kirjeldatud ehitusseadustiku §-s 73.	Arvestame ehitusseadustikus toodud tingimustega üldplaneeringu lahenduse koostamisel.
11	Muinsuskaitseamet	LÄHTESEISUKOHAD 26.10.2020 nr 5.1-17.5/2102-1	Lisas 2 „Ülevaade Antsla vallast“ toodud kultuurimälestiste alajaotuse juures soovib MKA silmas pidada, et lisaks riigi kaitse all olevatele arheoloogiamälestistele on maastikul palju avastamata ning samuti teada olevat, aga mitte mälestise staatuses arheoloogiapärandit, millega arvestamine tagab kultuurimaastiku ajalise mitmekihilisuse säilimise. Uue, 1.maist 2019 rakendunud muinsuskaitseaduse põhjal on MKA koostanud juhendi kohalikele omavalitsustele üldplaneeringu koostamise ja keskkonnamõju strateegilise hindamise protsessis kultuuripärandi paremaks käsitlemiseks. Juhend kui üldplaneeringu koostamise abivahend on lisatud kirjale. Muinsuskaitseamet koostöös Tartu Ülikooliga täpsustab arheoloogia andmebaasi Antsla vallas territooriumi kohta ja edastab selle esimesel võimalusel. Kehtiv muinsuskaitseadus käsitleb riikliku kultuurimälestisena ajaloolisi looduslike pühapaiku. Paljud neist	Lisa 2 on täpsustatud. Arvestame MKA juhendiga üldplaneeringu koostamisel pidades silmas ÜP ülesandeid ja täpsusastet.

			ühtivad senise arheoloogiapärandiga. Looduslike püha-paikade valdkonnas on MKA alustanud ristimetsade mälestisteks tunnistamise menetlustega. Antsla vallas Uhtjärve külas asub Piirivariku ristimets. Objekti dateering 19.–21. sajand. Hõlmatud kinnistud on Sõmerpalu metskond 4 (84301:004:0690), Sõmerpalu metskond 8 (84301:004:0640) ja Võru-Kuigatsi-Tõrva tee (84301:003:1600).	
12	Päästeamet	ESKIIS/EEL-NÕU 3.11.2021	Päästeametil on Antsla valla ÜP eelnõule järgmine ettepanek: 3.4.7. Supelranna maa-ala. Supelranna maa-ala tingimustele lisada järgnev tingimus: Supelranna maa-alale on paigaldatud veeohutusstend, mis on varustatud ohutusalast teavet sisaldava infotahvli ja päästevahenditega. Tagatud on veeohutustendi aastaringne järelevalve ja korrasolek.	1. Üldplaneeringuga määratakse supelranna maa-ala. Supelrandade nõuded tulenevad õigusaktidest.
		LÄHTESEISUKOHAD 16.11.2020	Antsla valla territooriumil asub üks suurõnnetuse ohuga ettevõtte (Arctic Orbiit OÜ) ja ei asu ühtegi ohtlikku ettevõtet. Juhul kui tulevikus planeeritakse veel rajada valla territooriumile suurõnnetuse ohuga või ohtlikke ettevõtteid, tuleb maakasutuse planeerimisel ja ehitise projekteerimisel lähtuda kemikaaliseaduses § 32 nõuetest ning aluseks võtta metoodika „Kemikaaliseaduse kohase planeeringute ja ehitusprojektide koostööstamise otsuse tegemine“. Metoodika on leitav Päästeameti kodulehelt: https://www.rescue.ee/et/kemikaaliseaduse-32-juhendid.	Teadmiseks võetud
			Üldplaneeringust ja muudest planeeringu juurde käivatest materjalidest peab selguma: 1. olemasolevad riskiallikad (kätised ja nende ohualad, üleujutusohhtlikud alad, ohtlikud teelõigud ning raudteed ja muud sõlmed, kiirgusohhtlikud objektid ja ohustatud	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel ja selle mõjuhindamise läbiviimisel niivõrd kui on olemasolevaid andmeid ning arvestades muuhulgas üldplaneeringu täpsusastet.

			alad) ja nende mõju hinnang olemasolevale ning sellega arvestamise põhjendus;	
			2. planeeritavad riskiallikad ja nende mõju hinnang planeeritavale ning kaitsemeetmed, mida rakendatakse;	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel ja selle mõjuhindamise läbiviimisel, arvestades muuhulgas üldplaneeringu täpsusastet.
			3. Olemas olevad tuletõrje veevõtu võimalused: kus on hüdrandidõrgustik, kus on tehis- või looduslikust veekogust tagatud tuletõrje veevõtu võimalus. <u>Siia võiks lisada viite maa-ameti vesivarustuse kaardikihile, kus on olemas täiuslik info olemasolevate VVK kohta;</u>	Arvestame ettepanekuga ning kanname Maa-ameti vesivarustuse kaardikihil olevad tuletõrje hüdrandid ning tehis- ja looduslikud veevõtukohtad ÜP joonistele.
			4. Piirkonnad kus ei ole tagatud tuletõrje veevarustus ning kus tuleb planeerimise/ehitamise käigus see lahendada.	Arvestame ettepanekuga.
			Lisaks on võimalik üldplaneeringus paika panna täiendavad objektid, mille puhul on vajalik koostada detailplaneering: 1. suurõnnetuse ohuga või ohtlikus ettevõttes muudatuste tegemine, mis ei nõua detailplaneeringut; 2. suurõnnetuse ohuga või ohtliku ettevõtte või nende ohualasse planeerimine, kui tegemist ei ole tiheasutusaladega.	Kaalume ettepanekuga arvestamist üldplaneeringu koostamisel.
	OMAVALITSUSED			
	Valga Vallavalitsus	ESKIIS/EEL-NÕU 10.11.2021 nr 9-1.3/3437-1	Planeerimisdokumente analüüsid keskenduti eelkõige Antsla valla ja Valga valla ruumiliste arengute koostoomimisele ning üle halduspiiri ulatuvate alade ja joonobjektide kattumisele Valga valla üldplaneeringu eelnõuga. Antsla valla ruumilise arengu põhimõtted ja üldplaneeringu planeerimisettepanekud on üldjuhul	1. Võtame teadmiseks.

			kooskõlas Valga valla ruumiliste arengu eesmärkidega ega tekita konfliktkohti. Järgnevalt avaldame arvamust teemade lõikes, milles leidsime Valga vallaga ühisosa ja mida pidasime oluliseks hinnata üldplaneeringu eelnõus. 1. <i>Peatükk 4.1.3. Kanepi-Antsla-Lüllemäe kultuuritee.</i> Halduspiiriülese ulatusega on Teie üldplaneeringus märgitud Kanepi-Antsla-Lüllemäe kultuuritee. Kultuuritee eesmärk on ühendada teeäärseid kultuuri- ja loodusväärtusi, sündmusi, kogukondlikke objekte, turismi- ja teenindusettevõtteid ning muid huviobjekte, mis külastajate tähelepanu köidavad. Oleme valmis markeerima ka oma valla territooriumil tee kultuurilise väärtusega teeks. Tee (nr 23201) on Lüllemäelt kuni Antsla valla piirini omanäoline – kuppelmaastiku vahel võnklev, mille äärde jääb mitmeid kultuurilise väärtusega objekte ning väike osa Rebasemõisa külast, millele tehakse üldplaneeringuga miljööväärtusliku ala määramise ettepanek. Ka Valga maakonnapiiride üldplaneeringus on tee märgitud kauniks teelõiguks. Arvestame Teie ruumilise lahendusega ja kajastame tee väärtust Valga valla üldplaneeringus. Lisaks on sarnase sisuga Antsla valla üldplaneeringu peatükk 4.4. Kaunid teelõigud ja vaatekohad. Ka selles peatükis märgitakse Puurina-Lüllemäe-Litsmetsa teed (nr 23201). Valga valla üldplaneeringu eelnõud koostades kaalume veel, kas kahekordne ühe objekti väärtustamine on vajalik. Anname oma otsusest Teile hiljem teada.	
			2. <i>Peatükk 4.2.3. Rohevõrgustik.</i> Väga suur osa Antsla valla alast, mis piirneb Valga vallaga on kaetud rohevõrgustikuga. Oleme ka Valga valla poolele määranud sarnases mahus rohevõrgustiku.	2. Edastame ÜP-ga kavandatava rohevõrgustiku kaardikihi shp-failiformaadis.

			Selleks, et mõlema valla rohevõrgustiku ruumiobjektid moodustaksid tervikliku võrgustiku, sh ruumikujude piirid kulgeksid loogiliselt, palume meile jagada oma ArcGis teemakihti. Hindame nende põhjal rohevõrgustiku toimimise tagamist ja oleme valmis ruumikujusid täpsustama või teeme Teile ruumikujude täpsustamise ettepaneku.	
			3. 4.2.4. <i>Väärtuslikud maastikud.</i> Valga ja Võru maakonnaplaneeringust on Valga ja Antsla valla territooriumil Karula rahvuspargi ala, mis on määratud maakonnaplaneeringuga ka väärtuslikuks maastikuks. Kajas-tame ka Valga valla üldplaneeringus sama ala samas mahus. Võimalusel palume jagada meiega ArcGis tee-makihti, et saaksime paremini alasid kõrvutada ja vajadusel täpsustusi teha.	3. Edastame kaardikihi shp-failiformaadis.
			4. 4.5. <i>Matka- ja terviserajad.</i> Üle Antsla valla piiri ulatuvad Valga valla Karula rahvuspargi matkarajad (RMK). Oleme ka Valga valda kandnud Karula rahvuspargi matkarajad ja rajad moodustavad terviku. Märgime, et Antsla valla üldplaneeringu matka- ja terviserajad on leitavad üldplaneeringu kaardirakenduselt, kuid need ei kajastu üldplaneeringu joonistel (esitluskujudel).	4. Korrigeerime ÜP joonist ning lisame puuduolevad matka- ja terviserajad.
			5. 5.1.3. <i>Raudtee.</i> Hindame oluliseks Teie ettepanekut hoida Valga-Koidula raudteed oma valla ruumilises arengus. Oleme kavandanud raudtee ka Valga valla üldplaneeringusse.	5. Võtame teadmiseks.
			6. 6. <i>Asustusüksuste piiride ja liigi muutmine.</i> Avaldame mittenõustumist üldplaneeringu ettepanekuga liita Antsla vallaga Valga valla Lusti küla osa. Valga valla üldplaneeringu koostamise käigus ei ole meile	6. Jääme ettepaneku juurde liita Valga valla Lusti küla Antsla vallaga. Tegemist on ajalooliselt Vana-Antsla mõisa maadega ning Lusti küla elanike jaoks on Antsla linn esmatasandi keskuseks.

			siiani sellist ettepanekut tulnud. Samuti ei tule Teie planeeringust välja põhjendus, miks Lusti küla osa on vaja liita Antsla vallaga. Oleme oma valla ruumilist arengut kavandades tuvastanud kõnealuse külaosal kultuurilise väärtuse ning teeme ettepaneku määrata ala miljööväärtuslikuks. Lusti asunduse väärtuseks siiani säilinud mõisallee, mis aitab maastiku tajuda kunagise mõisamaana. Samuti on säilinud pikad kitsad krundikujud ning taluõued. Teie üldplaneeringus ei ole küla osale ruumilist lahendust koostatud.	
	TARISTU JA AVALIKE TEENUSTE VALDAJAD			
13	AS Eesti Raudtee	LÄHTESEISUKOHAD 01.10.2020 nr 21-1/2851-1	Üldplaneeringu koostamisel arvestada raudtee kaitsevööndiga, mille laius ja piirangud on kehtestatud ehitusseadustiku §-s 73 ning elektripaigaldiste ja sidetrasside kaitsevöönditega.	Arvestame raudtee, samuti elektripaigaldiste ja sidetrasside kaitsevööndite ja neist tulenevate piirangutega üldplaneeringu lahenduse väljatöötamisel.
			Planeeritavad lahendused ei tohi takistada raudteerajatiste, sh raudtee elektripaigaldiste hoolduse ja remondi teostamist.	Arvestame üldplaneeringu lahenduse väljatöötamisel raudteerajatiste kasutamisest, hooldusest ja remondist tulenevate vajadustega.
			Hoonestusalade planeerimisel arvestada raudteeveeremist tulenevate mõjudega, sh võimaliku vibratsiooni ning müraga. Uute hoonestusalade rajamise korral raudtee vahetusse lähedusse ei võta AS Eesti Raudtee endale kohustusi keskkonnaparameetrite (müra, vibratsioon) leevendamiseks	Arvestame esitatud tingimusega üldplaneeringu lahenduse väljatöötamise käigus. Vajalikud erisused (kui need üldplaneeringu lahenduse väljatöötamise käigus ilmnevad) kooskõlastatakse AS-iga Eesti Raudtee.
			Rajatised, mis ei ole raudtee sihtotstarbeliseks kasutamiseks vajalikud ning mille kogukõrgus on 30 m ja enam (nt tuulikud, mobiilimastid), tuleb kavandada selliselt, et nende kaugus raudtee kaitsevööndi piirist	Arvestame võimalusel esitatud märkusega üldplaneeringu lahenduse väljatöötamisel.

			oleks võrdne rajatise kogukõrgusega. Tuuliku puhul tuleb masti kõrgusele lisada tiiviku laba pikkus.	
			Raudteemaaga piirnevate alade haljastuse kavandamise või säilitamise korral tuleb lähtuda muuhulgas nähtavuse tagamise tingimustest, mis on valdkonnaga seotud normides, standardites ning regulatsioonides sätestatud.	Arvestame esitatud märkusega üldplaneeringu lahenduse väljatöötamisel.
			Raudteemaaga piirnevate alade (eluhoonete, äri- või tootmishoonete, ühiskondlike hoonete, kergliikluse otsarabeks) planeerimisel näha ette ohutuse tagamiseks juba üldplaneeringuga meetmed (näiteks piirdeaedade rajamise kohustuse) takistamaks nii jalakäijate kui sõidukite sattumine raudteemaale väljaspool nõuetekohaseid raudtee ületuskohti. Samuti arvestada müratõkkesteinte rajamise vajadusega.	Arvestame esitatud märkusega üldplaneeringu lahenduse väljatöötamisel.
			Avalikke teid, sh kergliiklusteid raudteemaale mitte planeerida, v.a raudteedega ristumised.	Kaalume ettepanekuga arvestamist üldplaneeringu lahenduse väljatöötamisel. Erisuste määratlemisel teeme koostööd AS-ga Eesti Raudtee.
			Uute raudteeületuskohtade (samatasandiline riste) või eritasandiliste ristumiste asukohtade kavandamisel tuleb juhinduda valdkonnaga seotud normides, standardites ja regulatsioonides sätestatud nõuetest ning vastavalt säilitada tarvilik maa nende realiseerimiseks. Teeme ettepaneku üldplaneeringu kaardimaterjalil kajastada eraldi leppemärkidega olemasolevate ja perspektiivsete raudteeületuskohtade asukohad ning kavandavate eritasandiliste ristumiste asukohad. Näidata nendeni viivad ühendusteed, s.h perspektiivne avalike teede võrgustik.	Arvestame esitatud märkusega üldplaneeringu lahenduse väljatöötamisel.

			Üleriigiline planeering Eesti 2030+ toob välja, et regionaalne reisirongiühendus peab toimuma Valga-Koidula liinil, perspektiivselt sõidukiirusega 120 km/h, mis aitab oluliselt kaasa toimepiirkondade omavahelisele seostamisele (Võru-Antsla-Valga). Võru maakonnaplaneering 2030+ loeb reisjateveo taastamist Valga-Koidula suunal oluliseks prioriteediks ja toob välja, et kuigi planeeringu koostamise hetkel reisirongiliiklust Valga-Koidula suunal ei toimu, on otstarbekas antud perspektiivse suunaga arvestada ning vajadusel siduda kergliiklusvõrgustik ka raudteejaamadega ning arendada välja pargi-reisi parklad nii autodele kui jalgratastele. Arvestades eelmise punktiga teeme ettepaneku kavandada (üldplaneeringu täpsusastmes) reisirongide peatuskohad, parklad ning siduda peatuskohad olema-soleva ja/või kavandatava avalike teede (s.h kergliiklusteede) võrgustikuga.	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu lahenduse väljatöötamisel.
			Reisirongiliikluse taastamise korral Valga-Koidula liinil tuleb ohutuse tagamise eesmärgil arvestada ka raudteemaa piirdeaiaga piiramise vajadusega (eelkõige tiheasustusega aladel), et takistada jalakäijate raudteele pääsemist väljaspool nõuetekohaseid ülekäigukohti.	Arvestame esitatud märkusega üldplaneeringu lahenduse väljatöötamisel.
14	Elering AS	LÄHTESEISUKOHAD 24.09.2020 nr 11-4/2020/768-2	Elering AS-i elektrivõrgu planeeritavad muutused Antsla vallas: Aastatel 2021-2022 on kavas rekonstrueerida Linda alajaam.	Arvestame märkusega üldplaneeringu koostamise käigus.
			Elektrivõrgu kaitsevööndid, millega planeeringu koostamisel peab arvestama: Elektriohutusest tulenevalt on piiratud tegutseda õhuliini kaitsevööndis. Kaitsevöönd on erinevaid elektripäigaldisi ümbritsev maa-ala, õhuruum või veekogu, kus	Arvestame elektrivõrgu kaitsevöönditega üldplaneeringu lahenduse väljatöötamisel.

			ohutuse tagamiseks on kitsendatud selle ala kasutamise võimalusi, kusjuures kaitsevööndi ulatus sõltub elektripaigaldise pingest. Õhuliini kaitsevöönd on maa-ala ja õhuruum, mida piiravad mõlemal pool piki liini telge paiknevad mõttelised vertikaaltasandid, ning mille ulatus mõlemal pool liini telge on: 35 kV (kaasa arvatud) kuni 110 kV nimipingega liinide korral 25 meetrit; 220 kV kuni 330 kV nimipingega liinide korral 40 meetrit.	
15	AS Võru Vesi	LÄHTESEISUKOHAD 02.10.2020	Edastan täpsustused Antsla valla üldplaneeringu lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsuse kohta: 1. P 22.4 lisada, et ÜVK-ga on varustatud ka Lusti küla ja Pihleni külas osaliselt. 2. Tabel 21 – reoveed puhastatakse uues 2020. aastal valminud annustüüpi reoveepuhastis koos Kobela aleviku reovetega. (ei ole enam OXYD). 3. Tabel 21 – Kobela reoveed puhastatakse uues Antsla reoveepuhastis. Olemasolev Kobela reoveepuhasti on jäetud Linda Nektar AS-il reservi. 4. Tabel 21 – Vana Antsla aleviku reoveed on planeeritud lähitulevikus juhtida Antsla reoveepuhastisse. 5. Tabel 21 – Uue Antsla küla reoveed on planeeritud lähitulevikus juhtida Antsla reoveepuhastisse. 6. Antsla RVP on juba valmis ja Antsla linna II-astme pumpla koos veereservuaaridega on juba ehitamisel. 7. Kobela aleviku ja Antsla linna vahelise survekanalisatsiooni torustiku rajamine on valmis.	Lisa 2 on täpsustatud ja märkustega arvestatakse üldplaneeringu koostamisel.

	ETTEVÕTTED JM ASUTUSED			
16	Riigimetsa Majandamise Keskus	EELNÕU/ES-KIIS 1.11.2021 nr 3- 1.1/2021/5657	RMK on seisukohal, et Antsla valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise koostamisel peab olema arvestatud RMK põhiülesande täitmise võimalikkusega ja erinevad riigimaale seatavad maakasutuse või metsade majandamise piirangud peavad olema neis dokumentides kajastatud ja põhjendatud. 1. Väärtusliku põllumajandusmaa nimistus on kokku 41 erinevat riigimaa tükki. Põllumaana kasutuses (rendile antud) 29 põllu- ja rohumaa tükki, mille edaspidine kasutamine väärtusliku põllumaana võiks jätkuda rentnike huvi korral. Ülejäänud kõlvikud ei ole kasutuses põllumaana ja need tuleks eemaldada põllumaade kihist. Väärtuslike põllumaade kiht lisatud kirjale.	1. Mitte arvestatud. Väärtuslike põllumajandusmaade (vt täpsemalt seletuskirja ptk 4.6) seadmise üldine eesmärk on tagada nende säilimine võimalikult suures ulatuses ja kasutada neid sihipäraselt põllumajanduslikuks tegevuseks. Keskmisest kõrgema boniteediga põllumajandusmaa kui piiratud ja taastumatu ressurss on väärtus, mida tuleb kasutada eelkõige toidu tootmise eesmärgil. Seetõttu ei ole õige lähtuda olemasolevatest (põllu- või rohumaa) rentnikest, vaid juhinduda tuleb kõrge boniteediga põllumajandusmaa olemasolust, mille puhul on tegemist kaitsmist vajava väärtusega.
			2. KAH alad on eelkõige metsad, mida kohalikud elanikud kasutavad igapäevaste tegemiste ja vajaduste jaoks, mistõttu on need olulised kohalikele kogukondadele. Antsla vallas määrab üldplaneering KAH aladeks: Antsla linnaga piirneva Kasumõtsa, Haabsaare külas Jahimaja ümbruse metsa. KAH alal kasvava metsa majandamiseks on plaanitud rakendada põhimõtteid, mida RMK on seni rakendanud KAH alade metsade majandamisel. RMK nõustub planeeringu eelnõus seatud tingimustega KAH ala metsade majandamiseks.	2. Võtame teadmiseks.
			3. Kohalik sõidutee RMK kihis puuduvad alljärgnevad endise Urvaste valla teed: Urvaste-Keema tee 8432004 Hansi-Urvaste tee 8430175 Rauskapalu tee 8430107	3. Täiendame kaardikihte.

			Rauskapalu põik 8432001 Tamme-Lauri 8430005 Kuppari tee 8432005 Ruhingu – Ess-soo tee 8432003 osaliselt RMK on vajadusel nõus eespool toodud ettepanekuid arutama Antsla valla ja planeeringu koostaja osalusel.	
		LÄHTESEISU-KOHAD 03.09.2020 nr 3-1.1/2850	Metsaseaduse § 48 p1 ja 2 alusel on RMK põhiülesanne Antsla vallas asuva Keskkonnaministeeriumi ja Kaitseministeeriumi ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsetava riigimetsa majandamine. Riigimetsa majandamise eesmärk on tagada metsa kui ökosüsteemi kaitse ja säästev majandamine. Metsa majandamine on säästev, kui see tagab elustiku mitmekesisuse, metsa tootlikkuse, uuenemisevõime ja elujõulisuse ning ökoloogilisi, majanduslikke, sotsiaalseid ja kultuurilisi vajadusi rahuldava mitmekülgse metsakasutuse võimaluse.	Võtame teadmiseks.
			RMK on seisukohal, et Antsla valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise koostamisel peab olema arvestatud RMK põhiülesande täitmise võimalikkusega ja erinevad riigi maale seatavad maakasutuse või metsade majandamise piirangud peavad olema neis dokumentides kajastatud ja põhjendatud.	Nõustume esitatud ettepanekuga. Lähtuvalt planeerimisseadusest ning haldusmenetluse seadusest peavad kõik üldplaneeringus seatud tingimused olema põhjendatud. Märkime aga, et üldplaneering ei sea üksnes piiranguid. Üldplaneeringu esimene ja kõige olulisem eesmärk on eelduste loomine omavalitsuse ruumilise arengu kavandamiseks ja omavalitsuse kui terviku tasakaalustatud arenguks. See tähendab nii majandustegevuse edendamist, kuid vajadusel ka piirangute seadmist näiteks loodusväärtustest lähtuvalt.
			Samuti palume üldplaneeringu seletuskirjas ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandes esitada met-	Üldplaneeringu lahendus koostatakse lähtuvalt omavalitsuse ruumilise arengu vajadus-

			samaale kavandatud mittemetsamajanduslikel eesmärkidel teostatavate tegevuste osas alternatiivide võrdlused, sh käsitledes ka metsamajanduslikku tegevust.	test. Sellest põhimõttest lähtuvalt käsitletakse üldplaneeringus ka metsamaad. Lähtuvalt planeerimisseadusest ning haldusmenetluse seadusest peavad kõik üldplaneeringus seatud maakasutus- ja ehitustingimused olema põhjendatud, kuid üldplaneeringu ja selle KSH koostamise käigus on ebaotstarbekas eeldada kõigi võimalike tegevuste läbikaalumist mingis piirkonnas.
			RMK teeb, olles RMK poolt majandatavate metsade osas vastutavaks isikuks, ettepaneku täiendada keskkonnamõju strateegilise hindamise aruannet, sh sotsiaal-majanduslikku hinnangut, peatükiga, mis puudutab üldplaneeringuga määratud puhke- ja virgestusmaade, väärtuslike maastike ja asula või ehitiste kaitseks õhusaaste, müra, tugeva tuule või lumetuisu eest või tuleohu vähendamiseks või metsatulekahju leviku tõkestamiseks määratud metsade majandamist ja nende metsade uuendamist vastavalt metsaseaduses ja looduskaitseaduses sätestatud piirangutele.	Kaalume ettepanekuga arvestamist üldplaneeringu koostamise, sh keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviimisel, arvestades üldplaneeringu täpsusastet. Märkime, et üldplaneeringu lahendus peab otse loomulikult vastama kõigile seadustele ja teistele õigusaktidele, kuid planeerimisprotsessis on kohalikule omavalitsusele antud ulatuslik kaalutusõigus, sh metsade majandamisele tingimuste seadmisel.
			Üldplaneeringus, sh selle seletuskirjas palume märkida RMK poolt majandatavate metsade osas, et lubatud on kõik raieliigid, kusjuures detailsed kavad puhke- ja virgestusmaade, väärtuslike maastike ja asula või ehitiste kaitseks õhusaaste, müra, tugeva tuule või lumetuisu eest või tuleohu vähendamiseks või metsatulekahju leviku tõkestamiseks määratud aladel kasvavate metsade majandamiseks ja uuendamiseks koostatakse koostöös kohaliku omavalitsusega, arvestades metsade olemist, nende kasvutingimusi, vanuselist jagunemist ja neile aladele planeeritavat metsade olemist ja koosseisu pikeemas perspektiivis.	Kaalume ettepanekuga arvestamist üldplaneeringu koostamisel läbiviimisel, arvestades üldplaneeringu täpsusastet. Lähteseisukohade etapis ei ole otstarbekas konkreetseid seletuskirja sõnastusi kokku leppida, kuna need tekivad planeeringu koostamise käigus, sh koosmõjus teiste tegevustega, KSH tulemustega ning avalikkuse, omavalitsuse ja ametiasutuste koostöös.

	KOHALIKUD MAAO-MANIKUD JA HUVIGRUPID			
	Eraisik P. Pärn	EELNÕU/ES-KIIS 15.10.2021	1. Pärna tänavale alates Jaani tänavalt kuni Tsooru mnt alguseni peaks ikka ka jalg- ja jalgrattatee ette nägema. Samuti peaks olema ette nähtud ühendus jalgteel näol lõunapoolsetele elanikele jaama juures olemas oleva raudtee ülekäigukohaga. Liiklus (ka põllumajandustehnika) on siin ikka päris tihe.	1. Arvestame ettepanekuga.
			Piirkondlikud ehitustingimused – tabel 3 2. Uute moodustatavate kruntide suurus ei tohi olla väiksem kui 1500 m ² - võib-olla võiks olla juures leevendus, nt. et väljakujunenud hoonestuslaadi vahele moodustatav krunt võib olla nt. kuni 50% väiksem.	2. Täiendame sõnastust, et väljakujunenud hoonestusstruktuuri, tuleohutuskujasid jms arvestades võib olla uute moodustatavate katastriüksuste suurus väiksem kui 1500 m ² .
			3. Max. hoonete alune pind 500m ² ? Kui tegu on ca 800m ² ol.oleva krundiga, siis 500m ² täis ehitada on paljuvõitu. Ehk peaks seda reguleerima täisehitusprotsendiga hoonete aluse pinna suhtest krundi pindalasse?	3. Täiendame seletuskirja hoonete aluse pinna suhtest krundi pindalasse. Selgitame, et tegemist on maksimaalse võimalike hoonete aluse pinnaga. Kavandatava hoone maht peab lähtuma piirkonna elamute mahtudest nii ehitisealuse pinna kui ka kõrguse poolest. Ehitustegevuse kavandamisel tuleb mh arvestada ka arhitektuursete, ehituslike ja kujundustingimustega, haljastusnõuetega jne.
			4. Eluhoone fassaad peab avanema veekogu või tänava poole? Millisest veekogust on jutt?	4. Täpsustame sõnastust, et avalikult kasutatava veekogu puhul.
	Visela	EELNÕU/ES-KIIS 21.10.2021	1. Soovime Rande tootmisala (84301:001:0471) muuta tootmismaaks, kuna antud asukohas toimub põllumajanduslik	1. Määrame tootmise maa-ala juhtotstarbe.

			tootmine. Hetkel asub sellel alal teraviljakuivati (koos enda tehnosüsteemidega), PVC angaar, laut ning ehitusluba on antud teravilja säilituspunkritele.	
			2. Puhkemajutuse maa (KÜ toodud kirjas). Sooviksime käesoleval ala tegeleda turismi ja majutusega. Selle soodustamiseks tuleks maakasutus viia vastavusse ning veekaitse piiranguvööndit antud osas vähendada. Kuna turism/puhkemajutus omab nii sotsiaalmajanduslikku kui ka kogukonna ettevõtluse tasemel arendavat mõju piirkonnale, siis oleks antud ala muutmine ÜP-s väga tähtis antud piirkonna arengu jaoks.	2. Palume esitada täpsem info kavandata-vate tegevuste osas, mille järel on võimalik hinnata vajadust maakasutuse tingimuste määramiseks, ehituskeeluvööndi muutmi-seks jms.
			3. Rohealad väärtusliku põllumajandusmaal: Sooviksime, et väärtuslikul põllumajandusmaal ei asuks rohealasid, mis võivad tulevikus piirata selle maa kasutamist. Kuna EU Liidu tasemel muutuvad keskkonna nõuded üha rangemaks ning see võib ohustada ja piirata oluliselt antud maade kasutamist põllumajandusliku tootmise eesmärgil. Samuti sooviksime, et uues ÜP-s oles märgitud ära väärtuslik põllumajandusmaa, mis on aktiivses kasutamises ning väga viljaka mullaga.	3. Üldplaneeringuga on määratud väärtusli-kud põllumajandusmaad ning seatud tingi-mused nende kaitseks. Täpsemad tingimu-sed vt ÜP seletuskirjast ptk 4.6. Vaatame üle alad, kus rohevõrgustik kattub väärtuslike põllumajandusmaadega ning va-jadusel täpsustame nende piire.
			4. Perspektiivne liiva- ja kruusa maardla ala (joonis li-satud kirjale): Antud asukohas on enne 1990 aastaid kaevandusega tegeletud ning siis kasutati seda koha-liku piirkonna jaoks (teede ehituseks). Oleme lasknud uurida antud piirkonna liiva-ja kruusa kvaliteeti, mis on kõrge väärtusega. Sooviksime, et antud ala kantakse perspektiivse asukohana maardlaalaks.	4. Selgitame, et maardlate info pärineb Maa-ametist. ÜP kajastab vaid riiklikus and-mebaasis kajastatud maardlaid. Uue kar-jääri avamiseks on vajalik geoloogiline uuring.
	EELK Urvaste Püha Urbanuse Kogudus	EELNÕU/ES-KIIS 10.11.2021	1. Urvaste kalmistu laiendamine. Alus: EELK Urvaste koguduse arengukava: Kasutusele võetud lisamaa IX kvartal (joonis kirjas).	1. Laiendame kalmistu maa-ala vastavalt saadetud joonisele.

	Eestimaa Roheliste Antsla piirkond	EELNÕU/ES- KIIS 10.11.2021 7-1/1/1180	Lähtuvalt Võru maakonna arengustrateegia (https://www.riigiteataja.ee/aktiis/4160/3202/1009/A_rengustrateegia%20lisa.pdf#) strateegilisest tegevussuunast – looduslike maastike, ristipuude ja muude looduslike pühapaikade hoidmine: 1. Üldplaneeringus on vajalik täpsustada, et rohevõrgustiku aladel ja KAH-aladel on keelatud teha uuendusraiet (lage- ja turberaiet) ning põllumajanduses on eelistatud maheviljelus.	1. Maheviljeluse eelistamine põllumajanduses ei ole ÜP teema. Rohevõrgustikus uuendusraiate keelamise aluseks saaks olla ülekaalukas avalik huvi. Ettepanekust ei selgu, milline on uuendusraiate keelamise eesmärk. Rohevõrgustiku peamine kaitse eesmärk on tagada selle sidusus. Raided muudavad ajutiselt metsa kui elupaiga omadusi, kuid pikas perspektiivis rohevõrk ja selle sidusus säilib. KAH alal kasvava metsa majandamiseks on plaanitud rakendada põhimõtteid, mida RMK on seni rakendanud KAH alade metsade majandamisel. Raiete teostamise tingimusi täpsustatakse konkreetsete alade metsatööde planeerimisel arvestades kogukonna ettepanekutega.
			2. Rohevõrgustiku tegelikuks toimimiseks ning maastike (sh autentse ja loodusesse sobituva inimasustuse) säilimise tagamiseks on vajalik valla põhjaosa ehk Urvaste Ürgorust/Visela-Majala rohekoridorist põhja poole jäävad Restu, Visela, Koigu, Kirikuküla, Urvaste, Ruhingu ja Lümatu külad tervikuna võrgustikku haarata.	2. Selgitame, et ÜP-s käsitletav rohevõrgustik on eri tüüpi ökosüsteemide ja maastike säilimist tagav ning asustuse ja majandustegevuse mõjusid tasakaalustav looduslikest ja poollooduslikest kooslustest koosnev süsteem, mis koosneb tugialadest ning neid ühendavatest rohekoridoridest. Laiemalt mõeldakse rohevõrgustiku all nii looduslike kui ka poollooduslike alade jms keskkon-naelementide ökoloogiliselt toimivat võrgustikku, mis on loodud ja mida hallatakse eesmärgiga tagada looduslike protsesside toimimine, pakkuda mitmesuguseid ökosüsteemiteenuseid ning leevendada kliimamuutuste mõju. Rohevõrgustiku koosseisu ei ole otstarbekas ega võimalik hõlmata külasid

				tervikuna, kuna sellisel juhul ei oleks tegemist erinevate valdkondade tasakaalustatud käsitlemisega.
			3. Kohaliku kaitseala moodustamine ristipuude 50 m piiranguvööndi ulatuses seal, kus ristipuid ei ole võetud riikliku kaitse alla (Tsooru, Viirapalu).	3. Täpsustame ristimetsade kaitse alla võtmise tingimusi. Üldjuhul on Eestis ristimetsad ja -puud võetud kaitse alla kultuurimälestistena - ajalooliste looduslike pühapaikadena (nt Piirivariku ristimets). Teadaolevad ristipuud on ÜP joonisel kohaliku tasandi kultuuripärandi objektidena (pärandkultuuriobjektid) ja nende kaitse peamine viis on omanikuhoid. Leiame, et puudub vajadus ristipuude ümber LKS mõttes kohalike kaitsealade moodustamiseks.
			4. Kuna valla arengu jaoks on kriitilise tähtsusega just looduskeskkonna ja miljööväärtuslike alade säilimine ja selle baasilt pakutavad teenused, palume üldplaneeringu juhtrühmal võimalikult kiiresti korraldada temaatiline koosolek, kuhu kaasatakse nii vallakodanikud kui ka valdkonna asjatundjad. Nii teemakoosolekul kui tulevastel aruteludel valla eri piirkondades peab olema võimalus teha täiendavaid ettepanekuid ÜP-projekti muutmiseks.	4. Võtame teadmiseks. Võimalik kaasa rääkida avalikel aruteludel.
			5. Ainulaadse mõisaansambliga ning Kanepi-Antsla-Lüllemäe kultuuritee ääres asuv Vana-Antsla peab olema üldplaneeringus väärtustatud miljööväärtusliku alana, kus ehitustegevusele kehtivad erinõuded ning vald panustab ressursi ajalooliste hoonete taastamise korraldamisse, perspektiiviga asustada just siia mõni riigiasutus (nt rohelistest poolt soovitud kõrgkooli filiaal või miks mitte ka Maaeluministeerium).	5. Vana-Antsla jääb erinevate väärtuste ja piirangutega aladele (sh väärtuslikud maastikud, riiklikud kultuurimälestised koos kaitsevööndiga, looduskaitse objektid). Täiendavate piirangute lisandumine miljööväärtusliku ala näol ei ole mõistlik, sest väärtuste kaitse on tagatud.

				Vald saab teatud määral panustada hoonete taastamise korraldamisse, kuid eraomandi puhul sõltub see paljuski maaomaniku tahetest.
			6. LISA: Antsla Roheliste üldine seisukoht seoses metsade majandamisega Antsla Vallas. Oleme seisukohal, et jätkusuutlik looduskeskkond on Antsla valla üks kõige olulisemaid väärtuseid, mille kasu ei piirdu vaid elurikkuse suurenemise ning keskkonna väärtustamisega, vaid mis omab potentsiaali tuua Antsla vallale erinevaid sotsiaalmajanduslikke kasutegureid. Roheliste ettepanek on lihtne: seame eesmärgiks, et aastaks 2026 saaks Antsla vallast esimene omavalitsus Eestis, kus metsi majandatakse jätkusuutlikult läbi püsimetsanduse põhimõtete ning kus uuendusraied (nii lage- kui turberaied) oleksid keelatud. Keskkonnateadlikkus on üha enam hinnas ning tegu oleks ideaalse võimalusega presenteerida Antslat kui kaks sammu ette mõtlevat, tulevikku vaatavat ning innovaatilist valda. Soovime kaasata protsessidesse nii metsandus- kui ka turundus- ja kommunikatsioonieksperte eesmärgiga teha Antslast Eesti loodusturismi keskus, mille sotsiaalmajanduslik kasu läbi turismi, ettevõtluse jpm kaalub oluliselt üles lühiajalisele majanduslikule kasule orienteeritud praeguse metsanduspoliitika. „Antsla – esimene roheline omavalitsus Eestis” on suur siht, mille nimel pingutada, millega eristuda ning mis tooks Antsla kõige positiivsemas võtmes Eesti ja Euroopa kaardile.	6. Metsade majandamisele soovime läheneda nii, et oleks tagatud tasakaal erinevate valdkondade vahel. Antsla vallas on püsimetsanduse põhimõtted tagatud nt Karula rahvuspargis, Pokumaal jne ning seda ei ole mõistlik kogu valla territooriumile laiendada.

Eraisik Airi Hallik-Konnula	EELNÕU/ES-KIIS 10.11.2021		1. Palun lisada kohaliku tasandi kultuuripärandi nimekirja ja teha ettepanek lisada kultuurimälestiste riikliku registri XX sajandi arhitektuuri andmekogusse 1939. aastal ehitatud ja autentsel kujul säilinud Urvaste seltsimaja (endine koolimaja), mis on sõjaeelse aja silmapaistev ehitis maakoolimajade hulgas (vt https://register.muinas.ee/ftp/XX_saj._arhitektuur/alusuuritud/Maakoolimajad/Maakooli_majad%20koos.pdf), rikastab vaadet Kanepi-Antsla-Lüllemäe kultuuriteelt ja mida on plaanis edasiste projektidega veelgi kenamaks muuta.	1. Selgitame, et kultuurimälestiste riikliku registri XX sajandi arhitektuuri andmekogu ei ole riikliku kaitse all olevate objektide nimekirja ning seetõttu ei saa ÜP-ga selle nimekirja täiendamiseks ettepanekuid teha. Ettepanekuga on ÜP seletuskirjas arvestatud selles osas, mis puudutab väärtustamist kohalikul tasandil ning kaitstavate väärtuste säilimise tagamist. Urvaste seltsimaja on Kanepi-Antsla-Lüllemäe kultuuritee äärses huvikohana ÜP kaardil markeritud.
			2. Üldplaneeringu menetlusprotsessi käigus on tegelikult tarvis üle vaadata ka teised endise Urvaste valla väärtuslikud ehitised, kuna sellekohane analüüs näib olevat puudulik. Sh Vaabina meierei, Kuldre vana koolimaja (praegune lasteaia hoone) jne.	2. Ettepanekuga on arvestatud osaliselt. Vaabina meierei on väärtusliku objektina kantud üldplaneeringu kaardile. Kuldre vana koolimaja on juba eelnevalt kohaliku kaitse all olevate pärandkultuuriobjektide kihil. Endise Urvaste valla territooriumile jääb mitmeid üldplaneeringuga kohaliku kaitse alla võetud objekte, sh XX saj arhitektuuri-pärandi objektid, maaehituspärand, pärand-kultuuriobjektid, kultuuritee äärsed huvikohad jne. Leiame, et sealse piirkonna kultuuriväärtuste kaitse on tagatud.
			3. Taotleda valla omandisse või omandada valla poolt kõrge puhkeotstarbelise väärtusega kinnistud (potentsiaalne KAH-ala) Urvaste külasüdames, katastritunnused 14201:001:0582 ja 14201:001:0462. Üks omandamise eesmärk oleks puurinde säilitamine, samas sobib antud ala ka rajatiste ja hoonete jaoks.	3. Mitte arvestatud. Urvastes ja selle lähisel on olemas erinevad puhkevõimalused, sh RMK puhkemetsad, Pokumaa jne. Samas on ka hooldamata eramaid kooliga piirnevas osas, mida on võimalik puhkeotstarbel kasutusele võtta.

			4. P. 5.1.4 Jalg- ja jalgrattateed Kuldre risti-Urvaste mõisa kilometraažis peaks 5,4 km asemel olema 9 km. Kui aga avaneb võimalus rajada kergliiklustee Kanepi suunal kuni valla piirini, siis on kilomeetreid ca 11.	4. Täpsustame sõnastust. Planeeritava jalg- ja jalgrattatee pikkus Kuldre risti ja Urvaste kooli vahel on ligikaudu 5,4 km.
			5. Jäätmemajanduse peatükis p 5.5 muuta „Tagada elanikkonnale jäätmete taaskasutuse kindlustamiseks mõistlikus kauguses ja mahus liigiti kogutavate jäätmete kogumisvõrgustik“ järgmiselt: „Tagada elanikkonnale jäätmete taaskasutuse kindlustamiseks pakendijäätmete kogumine ja äravedu nende tekkekohas ehk inimeste elupaigas“.	5. Jäätmeveo kavandamine ei ole üldplaneeringu teema.
	MTÜ Kaikamäe ja Urvaste Külade Selts	EELNÕU/ES-KIIS 10.11.2021	1. Juhime tähelepanu, et üldplaneeringu eskiisprojekti on jäänud määratlemata Urvaste ja Kaikamäe piirkondlike keskuste (valla omandis olevad endised koolimajad) juhtotstarve, mis peaks olema „ühiskondliku ehitise maa-ala“. Samuti on oluline märkida need paigad üldplaneeringu punktis 1.2.4 „Heal tasemel kohalikud keskused“, kus sarnaselt Tsoorule säilitatakse olemasolevad teenused ning vajadusel lisatakse uusi. On äärmiselt oluline, et igas valla kandis (vt Võru maakonna sotsiaalse infrastruktuuri teemaplaneering), kus juba on olemas kogukonnakeskuste funktsiooni kandvad hooned, oleks nende toimine kogukonna ja omavalitsuse koostöös tagatud ka edaspidi. Ettepanek – lisada üldplaneeringusse Urvaste ja Kaikamäe piirkondlike keskuste juhtotstarve ning täiendada üldplaneeringut nimetatud keskuste osas.	1. Arvestame ettepanekuga osaliselt. Määrame ühiskondliku ehitise maa-ala juhtotstarbe Urvaste ja Kaikamäe endiste koolimajade alusele maale. Selgitame, et üldplaneeringu punktis 1.2.4 kajastatud keskuste puhul on arvestatud Võru maakonnaplaneeringust tuleneva keskuste tasemete hierarhiaga, arvestades samal ajal ka demograafilise ja majandusliku olukorraga. Keskused määratakse vastavalt seal kättesaadavate teenuste tasemele ja see paneb ka KOVile kohustuse seal teenused tagada. Piirkondlik keskus on Antsla, kohalikud keskused Kuldre ja Kobela, lähikeskus Tsooru. Keskuste hierarhiat on selgitatud dokumendis „Lisa 2 - Ülevaade Antsla vallast“. Urvaste ja Kaikamäe määramine antud kontekstis keskusteks ei ole võimalik, kuid see ei takista kogukonnakeskuste funktsiooni kandvate hoonete toimimist.

	Eraisik R. Proos	EELNÕU/ES-KIIS 10.11.2021	1. Olen tutvunud Antsla valla üldplaneeringu eelprojektiga ja minule jääb arusaamatuks Urvaste Külade Seltsi ettepanek, esitatud proua A.K isikus - "Taasluua ajalooline ligipääs Uhtjärve kallasrajale ning järve kaldal paiknevate kultuuripärandi objektide juurde Urvaste ja Lümatu küla elanike jaoks Järve talu lähistelt"... Minule teadaolevalt sellist ajaloolist avalikku ligipääsu Uhtjärve kallasrajale pole olnud. Leian, et Uhtjärve looduslal on piisavalt avalikku huvi rahuldavat kasutusotstarvet - edelakaldal äri maa-ala Uhtjärve Nõiariik ja loodekaldal Antsla valla avalik supelrand koos Uhtjärve suvepidude korraldamiseks ettenähtud vabaõhulavaga.	Selgitame, et avaliku veekogu kallasraja kasutamine on igaüheõigus, millele peab ligipääs olema tagatud. Samuti asuvad Järve ja Järverahva katastriüksustel riiklikud kultuurimälestised, millele lähtuvalt muinsuskaitseaduse §-st 41 tuleb tagada juurdepääs järgmistel tingimustel: - Kinnismälestise juurde viivad väljakujunenud teed ja rajad on päikesetõusust päikese loojanguni avalikuks kasutamiseks ning nende olemasolu korral peab kinnisasja valdaja tagama nimetatud ajal isikute juurdepääsu mälestisele. - Öuemaale, kus asub kinnismälestis, või kinnismälestiseks olevasse hoonesse pääsevad teised isikud kinnisasja valdaja määratud ajal ja korras, sealhulgas on omanikul või valdajal õigus küsida tasu.
	Eraisik E. Klaar	Ettepanek 02.02.2021	Mõeldes üldplaneeringus osalemise kutsele, ei osanud vanainimesena sellele kuidagi "läheneda". Nüüd luges valla lehest ettepanekuid, julgeks pakkuda veel järgmist: Kuldre vallamaja esine suur parkla tekitab kõleduse - mahajäetuse tunde - suur lage väli majade juures, kus on vähe lilli ja hooldatuse tunnet. Platsile võiks lisada haljastust (kastides taimed nt) ja nende vahele natuke turnimise vahendeid lastele ja kiikusid nii lastele kui täiskasvanutele. Üksik lauatenise laud platsi ääres ei suuda tühjuse tunnet muuta. Ei osanud vormistada ilma selgituseta.	
	Eraisik K. Lember	Ettepanek 06.01.2021	Mina kirjutan tegelikust probleemist, ning nagu ka aru saan vastustest siis antud piirkonnaga ei ole tänase seisuga midagi ka planeeritud. Seda ma siiski nimetan VALLA unustatud piirkonnaks. Võibolla ma eksin ja vald leiab kiired lahendused, mingi lisaprojekti näol. See oleks suurepärane. Elame täna, siin ja praegu.	Isikule on vastatud kirja teel. Valla teede mustkatete alla viimine toimub vastavalt teehoiukavale

			Ma ei mõista miks on see olemasolev tee üldplaneeringu teema. Palun ainult, et vald lahendaks olemasoleva tee seisundit tänapäevase kombe kohaselt. Siin on vaja tänase üldplaneeringule teha detailplaneering, projekt, otsida erinevatest kanalitest finantsid. Nagu eelmises kirjas kirjutasin, see tee on suurema vajaduspõhisusega kui algul võib tunduda. Esiteks parandame kogukonna elukvaliteeti, anname inimestele uusi võimalusi arenguks, teiseks laiendame valla rahvale ja külalistele vabaja ja spordi harastamise võimalusi. Kolmandaks, läbi selle paneme elu käima. Infrastruktuuri loomine ja maaelu aktiveerimisele hoo andmine ongi valla ülesanne.	
	Eestimaa Looduse Fond	Ettepanek 08.01.2021	Olete Antsla vallas koostamas üldplaneeringut. Selle väga olulise töö käigus lahendate ilmselt ka mitmeid ülesandeid, mis on seotud metsamaade kasutusega. Need ülesanded võivad olla näiteks väärtuslike rohealade, puhke- ja virgestusalade, rohevõrgustike, kohalike kaitsealade, asulaid kahjulike keskkonnamõjude eest kaitsvad metsade määramine ja nende funktsioneerimist tagavate tingimuste seadmine. Lahenduste kaalumiseks on oluline teada, milliseid valikuid õigusraamistik ja majandamisvõtted selles valdkonnas teha võimaldavad. Eestimaa Looduse Fond on sellekohase info koondanud juhendisse „Metsade kasutuse suunamine. Soovitusi omavalitsustele.“ Teeme ettepaneku arvata juhend planeeringu alusmaterjalide hulka ja kasutada seal sisalduvaid teadmisi metsi puudutavate lahenduste väljatöötamisel. Metsaga seotud piiranguid puudutavaid teemasid käsitlesid 11.12.2020 Rahandusministeeriumi poolt korraldatud veebiseminaril advokaadibüroo RASK juristid. Se-	Võtame teadmiseks.

			minaril anti mitmekülgne ülevaade metsade majandamisega seotud kitsendustest ja põhiõigustega (sh omandiõigusega) seotud probleemidest. Koolituse materjalid on leitavad portaali planeerimine.ee koduleht. Soovitame õiguslikes küsimustes arvestada ka viidatud veebiseminari seisukohtade ja materjalidega.	
	A. Värton (Nõia-riik)	Ettepanek 07.01.2021	Siin minu ettepanekuid üldplaneeringusse. 1.Uue Antslas järgmised maaüksused Liikluslinna, Väike Robini, Suure Robini, Kiviõue, Keldrimäe, Ala pumba-jaama, Kalevala. Need on vanast ajast kui oli kolhoosi aeg põllumajandus tootmis maad (sigalad, lehmalaut) uues planeeringus võiks selle muuta selleks mis ta praegu on. 2. Uue Antslas Oja kinnistu, endine Õuna Aed. Tean, et omanikul olid ka kunagi plaanid. Võiks ka uurida äkki on see elamupiirkond. 3.Uue Antslas lähiaadress puurkaevu korrusmaja elanikel on ikka soov, et seal kus on endine laste mänguväljak saaks ka edaspidi taastada laste mänguväljaku. 4. Üldplaneeringus võiks olla märgitud planeeritav Uue Antsla kultuurimaja parkla.	1. Nimetatud kinnistute puhul on tegemist liikluslinnaga ja sinna juurde arendatavate muude puhke ja spordiettevõtmistega. Äri- line ettevõtte. Kalevalal on tühjad hooned, on läbi käinud ka mõte rajada kohalikku muuseumi põhihoonesse. 2. Elanikkond viimaste andmete põhjal ikkagi väheneb ja survet elamute ehitamiseks ei ole. Piirkonnas on väikses ulatuses Uue-Antsla – Vana-Antsla teest lääne poole määratud elamu maa-ala. 3. Väike-Õunaaia kinnistu on valla omandis ja kui plaanida uut mänguväljakut, siis oleks see õigem koht. Puurkaevu kinnistu on üsna suur, seda ei hooldata pidevalt, kui Võru Vesi on nõus, siis on mõeldav ka sellele kinnistule, aga pigem kinnistu teise serva, mis oleks rohkem mitme maja peale. 4. Parkla rajamine ei kuulu üldplaneeringu täpsusastmesse.
	Urvaste külade selts	Ettepanek 08.01.2021	MILJÖÖVÄÄRTUSLIKUD ALAD 1. Käsitleda Urvaste külade piirkonda (Ruhingu ja Urvastemõisa, Urvaste, Koigu, Kirikuküla) miljööväertusliku alana, kuna siin on säilinud traditsiooniline küla-maastik ja taluarhitektuur ning suhteliselt tihe asustus (sh mitmeid põlvkondi piirkonnas elanud pered); samal ajal on tegu intensiivpõllunduseks sobimatute maasti-	1. Urvaste piirkonna külade piirkonna peamised väärtused on ÜP-s kaitstud läbi erinevate kohaliku tasandi (nt väärtuslik maastik, pärandkultuuriobjektid, kultuuritee jms) ja riikliku tasandi (nt kultuurimälestised) objektide/alade. Samuti on seatud tingimu-

		kuvormide ning muinsus- ja kultuuripärandi kaitse objektidega (Urvaste kirik ja kalmistu, Uhtjärve põhjakalda pühapaigad), looduskaitseobjektidega (Tamme-Lauri ja Mõe-Lõhtsuu tamm, Urvaste mõisapark, Ess-soo), rohevõrgustiku tuumalaga (Urvaste-Kooraste) ning rahvusvahelist tuntust vääriva loodus- ja kultuuritursismi sihtkohaga (Pokumaa). Selleks: a) Lähtuda piirkonnas loodusliku mitmekesisuse säilitamise põhimõtetest (säilitada metsakooslused, põlluservad, metsasalud, looduslikud niidud, kivikuhjad jne) b) Keelata lageraied suuremal alal kui 1 ha, et säiliks liikide elupaigad ning kohalike elanike jaoks tähtsad marja- ja seenemetsad. Põllumajanduses eelistada mahetootmist, perspektiiviga saada tervikuna mahepiirkonnaks. c) Välistada tööstushoonete, angaaride ehitamine ning uute hoonete kavandamisel lähtuda paikkonna traditsioonilistest ehitusmaterjalidest ja arhitektuurist. d) Urvaste külas (Kanepi-Antsla tee ääres) avaliku puhkeala loomine nii Urvaste küla elanike ajaveetmiskohana kui kaasaegse kämpingutaristuga piirkonna külaliste jaoks (voolava vee kättesaadavus, lõkkekoht, telkimiskohad). Välistada puhkealal lageraie. 2. Fikseerida miljööväärtusliku alana Vana-Antsla mõisa rajatiste kompleks ning kehtestada selle hoidmiseks ja arendamiseks eritingimused. 3. Paralleelselt üldplaneeringu menetlusega viia läbi Antsla valla miljööväärtuslike alade teemaplaneering (Urvaste prk, Vana-Antsla, Karula). 4. Kuna oluline osa miljööväärtuslikest aladest jääb ideetasandil toetust leidnud Kanepi-Antsla-Lüllemäe tee äärde, palume Antsla valla poolt teavitada Kanepi ja Võru valla üldplaneeringu menetlejaid kavatsusest algatada nimetatud tee väärtuste kaardistamine ning maastikuhoolduse kava (sarnaselt Postiteele) ning lisada see	sed väärtuslike põllumajandusmaade, rohevõrgustiku kaitseks ja säilitamiseks. Piirkonnale iseloomuliku hajaasustuse ning hoonestus- ja ehituslaadi säilitamiseks on määratud üldised maakasutus- ja ehitustingimused. 2. Vana-Antsla mõis koos teiste mõisakompleksi ehitistega on riikliku kaitse all ega vaja täiendavat kohalikku kaitset miljööväärtusliku alana. 3. Miljööväärtusliku ala mõiste ÜP seisukohast on praeguseks, võrreldes algupärasega, palju muutunud. Algselt oli planeerimisseaduses mõeldud miljööväärtusliku alana hoonestusalasid tihedama hoonestusega aladel, ehk planeeringuga määratleti alad, kus kehtestati planeerimisele ja ehitamisele piirangud, mis tulenevad piirkonna hoonete ajaloolis-kultuurilisest eripärast ja vajadusest seda säilitada. Selleks olid siis põhiliselt omanäoliste hoonete grupid. Hästi võtab mõiste arengu kokku juhend "Miljööväärtused maapiirkonnas" https://maakonnplaneering.ee/documents/2845826/18717812/1_Miljoovaartused_maapiirkonnas_25032011.pdf. Karula rahvuspark koos Soome küla, Säre küla, Lümatu, Uhtjärve, Kirikuküla ja Visela külaga on uues ÜP-s piiritletud väärtusliku maastikuna. Kuna Karula Rahvuspark on juba kaitse-eeskirjadest tulenevad tingimused ja piirangud, siis neid ei dubleerita. Kui käsitleda miljööväärtuslikku ala mõistet kui
--	--	--	---

			Võru (ja Põlva) maakonna väärtuslike maastike kaardile.	elamiseks väärtuslik ala, siis kuuluks siia alla kogu Antsla vald. Olemasolevas ÜP-s on miljööväärtusliku alana käsitletud Taberlaane ridaküla ja Kobela alevikus Nurme ja Kalda tänavate hoonestust (ühesugused endisaegsed majandi elamud, mis moodustavad ühtse ansambli). Hajaasustuses on Antslas reeglina tegemist hajakülaga, kus majapidamised moodustavad eraldi üksused, kus abihooned on elamu ümber ehitatud vastavalt reljeefile ja vajadustele. Meil ei ole õuealal sellist ringhoonestust kui näiteks setomaal. Või ridaküla nagu Peipsi ääres. 4. Kanepi valla planeerijatega on tehtud koostööd kultuuritee osas. Võru vald ei ole oma planeeringus Antsla-Kanepi teelõigul väärtusi kaardistanud.
			AVALIKUD LIGIPÄÄSUD 1. Taasluua ajalooline ligipääs Uhtjärve kallasrajale ning järve kaldal paiknevate kultuuripärandi objektide juurde Urvaste ja Lümatu küla elanike jaoks Järve talu lähis-telt. 2. Marie Heibergi kodutee kui kultuuriloolise tähtsusega paiga ning suurepäraste maastikuvaadetega loodusraja avalikuks muutmine ja tähistamine.	1. Selgitame maaomanikule, et avaliku vee-kogu kallasraja kasutamine on igaüheõigus, millele peab ligipääs olema tagatud. Samuti asuvad Järve ja Järverahva katastriüksustel riiklikud kultuurimälestised, millele lähtuvalt muinsuskaitseaduse §-st 41 tuleb teatud tingimustel tagada juurdepääs. Vt täpsemalt R. Proosi ettepanek. 2. Kuna Marie Heibergi hoonetel, kinnistul on uued omanikud ning see on nende kodu, mis ei kuulu igamehe õiguse alla. Küll aga on kirjaniku kodukoht tähistatud mälestuskiviga ning Urvaste kiriku juures on avatud mälestuskuju.

			KOHALIKU KAITSEALA LOOMINE Võtta üldplaneeringuga kohaliku kaitse alla Vaabina (Lümatu) pärnaallee. Lubatud ei ole kasvavate puude raie, puujuuri kahjustavad tegevused. Lubatud on murdunud ja kuivanud okste ning surnud puude eemaldamine. Kavandada perspektiivis Vaabina tee laienduse käigus maha võetud tammeallee uuendamist 10-15 aasta vanuste tammeistikutega, taastamaks ajalooline maastikupilt ning rõhutades omaaegset mõisavõrgustikku (kaaluda ka Uue-Antsla ja Vana-Antsla vahelise allee uuendamist tervikuna)	Arvestame ettepanekuga
			KÜLAPIIRIDE KORRIGEERIMINE Korrigeerida üldplaneeringuga Ruhingu küla piire ning taastada Urvastemõisa küla ajalooline nimi vastavalt kohanimeuurija Evar Saare ettepanekule kahe küla lahkmeejoone osas.	Arvestame ettepanekuga.
			KAASAMISKOOSOLEKUD Kuna endises Urvaste vallas ei ole üldplaneeringut kaasaegsel viisil veel menetletud, palume vähemalt selles piirkonnas korraldada kaasamiskoosolekud lisaks Kuldrele ka Urvastes, Vaabinas ja Uue-Antslas.	Üldplaneeringu eelnõu avalik arutelu toimub Antsla linnas, Uue-Antsla külas ja Tsooru külas. Valla väiksemates keskustes ei ole vajadust kaasamiskoosolekute eraldiseisvaks korraldamiseks. Kõik soovijad saavad üldplaneeringu koostamise protsessi kestel oma arvamust ka jooksvalt avaldada.